

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, APRIL – BALANDŽIO 29, 2014 • Vol. CV Nr. 49 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04-28-2014

ŠIAME NUMERYJE:

Švietėjo premija –
Faustui Stroliai – 5 psl.

Lietuviai juda visur – 6 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Jonas Paulius II ir Jonas XXIII paskelbti šventaisiais

Vatikanas (ELTA) – Popiežius Pranciškus šimtų tūkstančių piligrimų akivaizdoje per kanonizacijos iškilmes Šv. Petro aikštėje Joną Paulių II ir Joną XXIII paskelbė šventaisiais.

Popiežius Pranciškus gyrė savo pirmtakus ir teigė, kad jiems netrūko drąsos tarnaujant Vatikane. Tai pirmas kartas istorijoje, kai du popiežiai kanonizuojami vienu metu. Mišiose taip pat dalyvavo retai viešumoje pasirodantis popiežius emeritas Benediktas XVI, kuris netikėtai atsistatydino praėjusiais metais.

Kanonizacijos iškilmėse dalyvavo devyniolikos valstybių vadovai, tarp jų ir Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė, 24 premjerai, oficialios delegacijos iš 54 šalių, šimtai tūkstančių tikinčiųjų iš viso pasaulio, kurie ceremonijos transliaciją stebėjo didžiuliuose ekranuose, pastatytuose gretimose gatvėse ir kitose miesto dalyse.

Per iškilmingą ceremo-

Iškilmės Šv. Petro aikštėje, Joną Paulių II ir Joną XXIII paskelbiant šventaisiais.

EPA-ELTA nuotr.

niją Popiežius Pranciškus sakė lotynų kalba: „Skelbiame palaimintuosius Joną Paulių II ir Joną XXIII šventaisiais bei įtraukiame juos į šventųjų gretas ir pareiškiame, kad jie privalo būti didžiai gerbiami kaip ir visa Bažnyčia”.

Šalia altoriaus buvo demonstruojamos kanonizuojamų popiežių relikvijos – Jono Pauliaus II kraujo ampulė ir Jono XXIII odos gabalėlis.

Popiežius Pranciškus pareiškė pagarbą dviem naujesiems šventiesiems kaip „XX amžiaus kunigams, vyskupams ir popiežiams”.

„Jie išgyveno tragiškus to amžiaus

įvykius, bet tai nesužlugdė jų. Jiems Dievas buvo galingesnis”, – kalbėjo pontifikas.

Piligrimai į Romą pradėjo plūsti dar prieš sekmadienio rytą prasidėjusią ceremoniją, kuri truko dvi valandas.

„Keturi popiežiai vienoje ceremonijoje yra nepakartojamas dalykas, nes istorija yra užrašoma mūsų akyse”, – sakė tikintysis iš Lenkijos.

Kanonizacijos procesas įprastai trunka ilgai ir pareikalauja didelių išlaidų.

Po Mišių visą vakarą piligrimai turėjo galimybę Šv. Petro bazilikoje aplankyti naujų šventųjų kapus.

Kartu su ukrainiečiais Čikagoje demonstravo lietuviai

VIDA KUPRYTĖ

Sekmadienį, balandžio 27 d., Čikagos miesto centre prie Millenium parko ukrainiečiai vaizdžiai parodė savo laisvės siekimą, protestuodami prieš prez. Putino kėslus prijungti Ukrainą prie Rusijos. Prie šių demonstracijų prisidėjo ir Čikagos lietuviai – juos sukviėtė Rima Gungor. Ši jauna Amerikos lietuvaitė renka medžiagą filmui apie dainuojančią Lietuvos revoliuciją, t. y. – kaip Lietuva be smurto išsilaisvino iš sovietinio jungo. – 4 psl.

Jono Kuprio nuotraukos

Dievas dažnai aplanko mus, tačiau dažnai mes nebūname namie. – Prancūzų priežodis

IŠ REDAKCIJOS

Motinos dieną palepinkime mamas

Vaida Lowell

Ši savaitgalį Lietuvoje švęsime Motinos dieną. Kartu su lietuviais pirmąjį gegužės sekmadienį Motinos dieną švenčia Vengrija, Mozambikas, Portugalija ir Ispanija. Mamos Amerikoje šia švente džiaugsis dar po savaitės, o kartu su jomis antrąjį gegužės sekmadienį ir mamos Australijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Kinijoje, Danijoje, Vokietijoje, Estijoje, Latvijoje, Suomijoje, Italijoje, Japonijoje, Kanadoje, Lichtenšteine, Nyderlanduose, Naujojoje Zelandijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, Taivane ir Turkijoje. Paskutinį gegužės sekmadienį šią dieną minės mamos Prancūzijoje ir Švedijoje.

Ši šventė visada sutampa su bundančiu pavasariu. Dar senovėje lietuviai garbino deivę Žemyną, žemės globėją, kuri rūpinosi žemės derlingumu, moters vaisingumu, globojo vaikus. Pasaulyje paplitus krikščionybei, deivių garbinimas išnyko, jį atstojo Dievo motinos Marijos garbinimas.

JAV ši šventė siejama su Anna Jarvis, užaugusia 11 vaikų šeimoje ir pagimdžiusia tiek pat vaikų. Dar vaikystėje Anna į atmintį įstrigo mamos maldelė, kad galbūt kažkas kažkada imsis iniciatyvos pagerbti visas mamas už jų nenuilstamus darbus auginant vaikus. Po mamos mirties West Virginia gyvenanti Anna ėmėsi iniciatyvos įteisinti Motinos dieną. 1907 m. per antrąsias mamos mirties metines, antrąjį gegužės sekmadienį, A. Jarvis kartu su parapijiečiais išpuošė vietinę bažnyčią jos mamos mylimiausiomis gėlėmis – gvazdikais. Balti gvazdikai simbolizavo mamos širdies tyrumą ir buvo skirti pagerbti visoms amžinojo poilsio iškeliavusioms mamos, raudoni – pagerbti gyvoms mamoms. Po poros metų jau 45 valstijos minėjo šią šventę. 1910 m. West Virginia valstija oficialiai patvirtino Motinos dieną, o 1914 m. Prezidentas Woodrow Wilson paskelbė ją nacionaline švente.

Lietuvoje Motinos diena oficialiai imta minėti

praėjusio šimtmečio 3-iajame dešimtmetyje. Manoma, kad paskata buvo apie 1924 m paplitę emigrantų siųsti šventiniai sveikinimo laiška savo mamoms. 1929 m. Kaune įvykusiame Lietuvos moterų organizacijų pasitarime dėl Motinos dienos organizavimo buvo nuspręsta šią šventę Lietuvoje minėti kiekvienais metais pirmą gegužės sekmadienį. Žiniasklaida buvo skatinama aptarti motinos vaidmenį istorijoje, vaikų auklėjime, visuomeniniame gyvenime. Vaikai buvo kviečiami namuose pasveikinti mamas, o toliau gyvenantys – aplankyti ar nusiųsti sveikinimus. Visuomenė buvo kviečiama prisiminti ir mirusias motinas, aplankyti jų kapus. Pamažu šventiniuose renginiuose išryškėjo keletas tendencijų – motinos buvo pagerbdamos už jų indėlį auginant vaikus, jaunos moterys buvo skatinamos ruošti motinystei.

Lietuvių kalba dėkinga, kad turime tiek daug gražių sinonimų. Man asmeniškai motina yra pagarbus, bet labai formalus ir šaltas žodis. Ar ne mielesnis kreipinys: mama, mamytė, mamulė, motulė, mamučiuokas?

Tikriausiai beveik kiekvienas sutiks, kad mama yra svarbiausias žmogus mūsų gyvenimuose. Mamoms esame dėkingi už mūsų pačių gyvybę, už mieges naktis, už savo laiko aukojimą, už rūpestį ir už beatodairišką meilę. Simboliška, kad Lietuvoje ši šventė prieš beveik šimtą metų imta švęsti išeiviams ėmusi iniciatyvos siųsti sveikinimus mamoms, pasekus kitų šalių pavyzdžiu.

Šių dienų tendencija panaši, nemaža dalis išeivių, ir visai nesvarbu kurios bangos, Motinos dieną švenčia per atstumą. Didžiausia dovana mamai – savo vaiko glėbys. Jei apglėbti mamos šią dieną nepavyks – technologijos pagelbsti. Video pašnekesiai, telefoniniai pokalbiai ir siuntinių tarnybos puikiai tarpininkauja palaikant šį ryšį. Amžinojo poilsio iškeliavusias mamas aplankome mintimis, jei atstumas

sutrukdo uždegti žvakelę ant jų kapo.

Dažnai moteriai ši diena – dviguba šventė, jei ji pati yra mama. Idealu, kai jas supa čiauškantys laimingi vaikučiai, mylimas vyras, finansškai nieko netrūksta, yra galimybė derinti karjerą.

Ankstesnių kartų šeimos buvo didelės, jaunos mamos susilaukdavo daug vaikučių, ir net tuzino vaikų sulaukusios šeimos nieko nestebino. Ir nedejuodavo, ir visko užtekodavo, ir visur suspėdavo: namai prižiūrėti, vaikai pamaitinti, aprengti, užauginti, išleisti į mokslus. Vaikams užaugus, namai kupini anūkų ir proanūkių klegesio.

Šių dienų šeimos dažnai džiaugiasi viena kita atžala, o bent trijų vaikų sulaukusi šeima jau vadinama daugiavaike. Šeimos mažesnės. Žinoma, gyvenimo tempas skiriasi. Šių dienų mamos ne visada lieka namų šeimininkėmis. Jos sukasi kaip sukučiai – augina vaikus, dirba darbus, derina karjerą, rūpinasi namais. Esu sutikusi šeimų, kur tėčiai imasi auginti atžalas, o mamos dirba ilgų valandų reikalaujančius darbus. Šeimos gražios, vaikai išauklėti, mamos laimingos.

Palepinkime mamas šią dieną savo apsilankymu, skambučiu, gėlės žiedu, dėmesiu, meile ar mažais buitinais siurprizais. Giminatei syki džiaugėsi, kad geriausia dovana kokią kada yra gavusi – vyro padovotas dovanų kuponas – profesionalus namų tvarkymas – išvalymas. Praktiška, bet miela dovana mamoms, kurios sukasi buities rate – namai, vaikai, darbai.

Linkiu visoms mamoms, ko joms labiausiai trūksta: besilaukiančioms – sulaukti ilgai laukto sveiko vaikelio; jaunoms – kantrybės, drąsos, ramių naktų ir poilsio; užauginusioms vaikus – nenutrūkstancio ryšio; išlydėjusioms savo mamos amžinojo poilsio – mielų širdžiai prisiminimų. Su Mamos diena!

Linas Linkevičius Sedonos forume pabrėžė solidarumo būtinybę

Visos priemonės, kurių ėmėmės prieš Rusiją, bandydami padėti Ukrainai, buvo per švelnios ir pavėluotos. Todėl dar kartą pabrėžiu ES, NATO, Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų solidarumo būtinybę. JAV turi būti šio konflikto sprendimo lyderė”, – sakė Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Jungtinių Valstijų senatoriaus John McCain kvietimu Arizonoje dalyvavęs McCain tarptautinės lyderystės instituto rengiamame kasmečiame Sedonos forume.

L. Linkevičius balandžio 26 d. dalyvavo vienoje iš Sedonos forumo diskusijų tema „Rusija ir Rytų Europa: naujas iššūkis, naujas požiūris“. Diskusijoje taip pat kalbėjo buvęs Rusijos ministras pirmininkas Michailas Kasjanovas ir buvęs Ukrainos ambasadorius JAV Olegas Šamšuras.

Lietuvos užsienio reikalų minist-

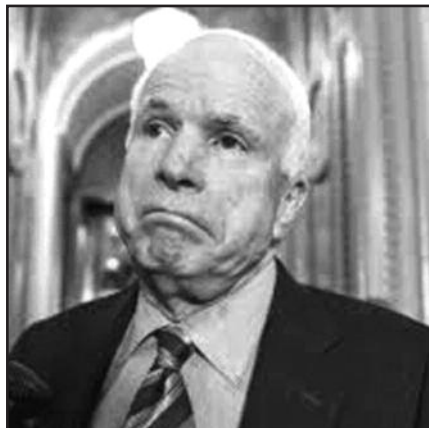
ras taip pat susitiko su forumo šeimininku senatoriumi John McCain bei šių metų forumo viešnia, buvusia JAV valstybės sekretore Hillary Clinton.

Tuo tarpu pirmadienį JAV paskelbė naujas sankcijas Rusijai dėl įvykių Ukrainoje.

Kaip pareiškė Baltųjų rūmų atstovai, šios sankcijos bus taikomos septyniems pareigūnams, tarp jų – dviem asmenims iš artimos Rusijos prezidento Vladimiro Putino aplinkos, taip pat 17-kai kompanijų, susijusių su asmenimis iš šios aplinkos.

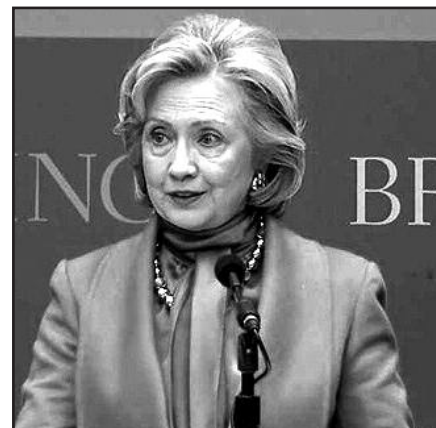
Be to, Prekybos departamentas įveda „papildomų apribojimų“ 13-kai iš šių bendrovių.

Finansų departamento paskelbtame sąraše – RF prezidento įgaliotasis atstovas Krymo federalinėje apygardoje Olegas Belavencevas, RF Prezidento administracijos vadovo pirmasis pavaduotojas Viačeslavas Volo-

Sen. John McCain

dinas, RF vyriausybės pirmininko pavaduotojas Dmitrijus Kozakas, Federalinės apsaugos tarnybos vadovas armijos generolas Jevgenijus Murovas, Valstybės Dūmos Tarptautinių reikalų komiteto vadovas Aleksejus Puškovas, kompanijos „Rosneft“ vadovas Igoris Sečinas, valstybinės korporaci-

Hillary Clinton

jos „Rostech“ generalinis direktorius Sergejus Čemezovas.

28 Europos Sąjungos šalių ambasadoriai susitikime Briuselyje taip pat bando susitarti dėl papildomų sankcijų Rusijai.

URM info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV - metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien - \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): - metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu - metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu - metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV - metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) - metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu - metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu - metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė -

Ramunė Lapas

vyr. redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė -

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Internetiniame „Drauge“ sužinojau, kad mirė Vytautas Černius. Jis buvo mano profesinis kolega, palikęs gilią vagą pedagoginėje psichologijoje ir išėvijios lietuvių gyvenime, bet asmeniškai jo beveik nepažinau. Skaitydamas nekrologą prisiminiau, kad mano iškarpu aplanke jau kuris laikas laukia dvi kitos mano gyvenimą palietusios asmenybės. Noriu pasidalinti pabudintais prisiminimais apie pastaruosius.

Pirmasis, kurį noriu paminėti yra rašytojas Česlovas Grincevičius. Jo gyvenimo biografija buvo suglaustai, bet labai kruopščiai pristatyta 2013 m. sausio 22 d. „Drauge“. Buvo rašyta, kad „Č. Grincevičius pasižymėjo nuoširdumu ir draugiškumu. Nemėgo pasirodyti, vengė savireklamos, nesiveržė į priekį, bet tyliai dirbo visuomeninį ir kultūrinį darbą“. Jo legendų rinkinys „Vidunakčio vargonai“ buvo išleistas 1953 m. Tai buvo pirmoji jo knyga.

Jį sutikau Čikagoje 1953 m. Čia reikia trumpo įvado. Toronte gyvenantis Jonas Prokopas (vėliau tapęs „Į laisvę“ žurnalo administratoriumi) buvo ką tik nusipirkęs naujutėlį 1953 m. „Studebaker“ automobilį ir panoro pavažinėti po Ameriką. Ta proga įdėjo pranešimą į „Draugo“ dienraštį, skelbdamas, kad ieško keliautojų, norinčių aplankyti Amerikos vakarus. Užtikęs tą skelbimą, pasikalbėjau su savo mama ir, mano dideliui nustebimui, gavau jos pritarimą. Po keleto metų jos klausiau – kaip ji savo septyniolikos metų sūnų „atidavė“ ir nepažįstamas rankas. Jos atsakymas buvo trumpas, bet nuoširdus: „Bet juk jis yra lietuvis, kuris skaito ‘Drauga!’“

Į skelbimą atsiliepėme dviese. Be manęs – dar ir Česlovas Grincevičius. Sutartai dienai atėjus jie abu atvažiavo į mano namus manęs pasiimti. Trys keliautojai, visi nepažįstami. Toje kelionėje, užtrukusioje tris savaites, apkeliavome apie dešimt valstijų į vakarus nuo Illinojaus ir susukome apie 6,000 mylių. Kelionėje dalinomės išlaidomis. Atsimenu, kad visa kelionė man kainavo apie šimtą dolerių. Kai kuriuose viešbutukuose nakvynė kainavo tris dolerius mums trims. Kartais tekdavo miegoti ir automobilyje. Abu mano bendrakeleiviai buvo ge-

Pabudinti prisiminimai

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

rokai už mane vyresni. Č. Grincevičius buvo vyresnis dvidešimt trejais metais. Iš tikrųjų, jis buvo vos aštuoniais metais jaunesnis už mano tėvą. Kelionėje labai daug laiko praleidome važiuodami, bet buvo sunku susikalbėti. Buvo karšta vasara ir važiavome atvirais langais. Man teko visą laiką sėdėti mašinos gale, tai mažai ką galėjau girdėti. Tačiau jie labai mažai tarp savęs kalbėjosi. Kai kur sustodavome pasigrožėti gamta ar kokiu istoriniu statiniu, mūsų poetas (taip jį vadino mūsų „šoferis“) atsitolindavo ir dažnai kur ant uolos ar kokio nugriuvusio medžio prisėsdavo lyg ieškodamas įkvėpimo kūrybai. Tris savaites kartu išgyvenus negalėčiau sakyti, kad iš tikrųjų teko su juo suartėti. Po tos kelionės įvairiomis progomis tekdavo jį iš tolo matyti lietuvių renginiuose, bet aš nedrįsau jo užkalbinti. O jis manęs gal nė nematė. Teisingai pastebėjo Kazys Bradūnas, cituojamas minėtame rašinyje: „Iš tolo tai galėjo atrodyti žmogus vėsiai atokus, džentelmeniškai bajoriškas, bet po regimu paviršiumi slėpėsi paprasta, geriems žmonėms atvira, net į saikingą humorą linkstanti siela“. Rašytojas mirė 1994 m., palaidotas Vilniuje.

Antrasis, išjudinęs mano prisiminimų aruodėlį, yra Vladas Būtenas, taikliai aprašytas Algirdo Butkevičiaus („Draugas“, 2014 m. sausio 21 d.). Jis rašinyje pristatytas kaip žurnalistas, rašytojas ir visuomenės veikėjas. Su juo niekur neteko keliauti, bet mūsų gyvenimai kurį laiką buvo gana tampriai surišti. Jo būsima žmona Dalia Meškauskaitė buvo mano vyresniosios sesutės Elvyros gera draugė, ypač atvykus į Čikagą 1950 m. Vėliau man teko dalyvauti jų vestuvėse, o po to susitikti įvairiomis progomis. Dabar negaliu tiksliai prisiminti, kokiais metais tai buvo, kai jis nutarė pirkti automobilį, nors dar neturėjo vairuotojo leidimo. Pasirodo, kad jis labai mažai nusimanė apie automobilius, ypač nau-

dotus, ir manęs paprašė jam talkininkauti. Kartu važiavome į automobilių parduotuvę kažkur Čikagos šiaurėje. Ten jis, su mano pritarimu, išsirinko „Plymouth“ firmos naudotą automobilį. Tačiau už poros dienų abiems vėl reikėjo grįžti autobusu, nes tik aš turėjau teisę vairuoti. Kitas atmintinas atsitikimas yra Būtenų sūnų

Gintauto ir Eugenijaus „paskolinimas“ man, kai studijavau psichologiją. Juos egzaminavau, reikėjo praktikuotis nustatyti vaikų inteligencijos laipsnį.

Pernai, gruodžio 2 d. buvo Vladas Būteno 90-sis gimtadienis. Taigi, jis buvo visu tuzinu metų vyresnis už mane. Žiūrint atgalios, reikia pripažinti, kad jo žurnalistine veikla bei reportažai turėjo nemažai įtakos mano tuo metu besiformuojančiam polinkiui į žurnalistiką. Vladas Būtenas mirė 1993 m. lapkričio 7 d..

Pabaigai – kelios pastabos apie Egidijaus Aleksandravičiaus knygą, spausdinamą „Drauge“. Ta knyga – „Karklo diegas“ – aptaria lietuvių pasaulio istoriją. Ten sutelkta daug įdomios informacijos ir istorijos interpretacijų. Pradžioje ją skaitant kiek nerimavau, nes rodėsi, kad bet kokia pradėta tema pilnai nebūdavo išsakyta, tad prie jos buvo pakartotinai grįžtama. Dabar įsivaizduoju, kad aprašoma pasaulio lietuvių istoriją tarsi stebiu iš erdvėlaivio, kuris sklendo virš lietuvių pasaulio istorijos ir daugiau ar mažiau vis grįžta prie jau anksčiau aptartų temų, bet jas vis kaip nors praplėsdamas. Su pačiu autoriumi susipažinau bene 2001 m. vasarą, kai Druskininkuose vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kraštų pirmininkų suvažiavimas. Man teko atstovauti JAV LB Krašto valdybos pirmininką Algimantą Gečį. Gavus kambarį ir nuėjus miegoti, iš saldžių sapnų prikėlė garsus beldimas į duris – kitoje durų pusėje man kažkas pradėjo aiškinti, kad jam priklausančios šios kambarys. Paaiškinu, kad aš šiame kambarielyje jau esu ir raktą skylutėje, iš vidaus, turiu kambario raktą. Tačiau pasigailėjau „benamio“ ir atidariau duris. Kambarielyje buvo atliekama sofa. Atnešęs savo mantą jis su jį lydėjusiais draugais dar važiavo ieškoti kur užkasti. Tik kitą rytą susipažinome. Tai buvo Egidijus Aleksandravičius.

Kokia šalis toliau Vladimiro Putino „pirkinių“ sąrašė?

Daugelis Rusijos kaimynų yra susirūpinę. O Rusijos Konstitucijos 61-as straipsnis palieka platų lauką manevruoti

Jaak Treiman, Juris Bunkis ir Daiva Navarrette

Po nesėkmingų Rusijos žygių Ukrainoje nenuostabu, kad kitos šalys, turinčios sienas su Rusija, nori žinoti savo vietą Vladimiro Putino „pirkinių“ sąrašė. O kad jos yra tame sąrašė – savaime suprantamas dalykas.

Rusijos Konstitucijos 61-as straipsnis sako, kad „Rusijos Federacija garantuoja savo piliečiams, gyvenantiems už jos ribų, apsaugą ir globą“. Kitaip tariant, Rusija apsaugos bet kurį Rusijos pilietį, kuris yra skriaudžiamas už Rusijos ribų. Iš pirmo žvilgsnio, 61-as straipsnis atrodo prideramas. Praktiškai, jis yra nuodingas, nes įteisina nelegalius veiksmus už Rusijos ribų. 61-as straipsnis primena gėdingą Sovietų Sąjungos 58-tą straipsnį, kuris draudė „kontrarevoliucinius“ veiksmus Sovietų Sąjungoje ir už jos ribų.

61-as straipsnis neturi jokių procedūrinių standartų. Jis nesinaudoja priimtais būdais tarptautiniams ginčams spręsti. Šių dienų Rusijoje Vladimiras Putinas ką nori, tą ir daro.

Bet kur yra 61-o straipsnio garantijų riba? Jeigu ukrainietė mergina

duoda antausį išimylėjusiam rusui vaikinui, ar rusų tankai trauks į Kijevą? Arba – jeigu rusų piliečiai, gyvenantys Santa Monica mieste, skundžiasi dėl namų kainų, ar mums reikia tikėtis, kad rusų specialiosios tarnybos daliniai okupuos Santa Monica miesto rotušę ir su ginklais rankose praves rinkimus, kad nustatytų, ar Santa Monica turėtų prisijungti prie Rusijos Federacijos? 61-as straipsnis veda prie absurdo. Bet realiam pasaulyje, kai rusų tankai ir kareiviai puola kaimyninę šalį, Rusijos veiksmai, puolant Gruziją ir aneksuojant Krymą, paverstė 61-o straipsnio absurda realybe, pagal „Alisos stebuklų šalyje“ logiką.

Sekdamas Hitleriu ir Stalinu, Putinas teisina savo agresiją Gruzijoje ir Ukrainoje, teigdamas, kad 61-as straipsnis jį įpareigoja apsaugoti Rusijos piliečius. Kaip sakė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas, „Mes čia kalbame apie savo piliečių ir tėvynainių apsaugą, apie pagrindinių žmogaus teisių – apie teisę gyventi – apsaugojimą – ir nieko daugiau“.

Išskyrus kraštų pavadinimus,

rusų ir nacių pasiteisinimai dėl veiksmų Čekoslovakijoje ir Ukrainoje yra tie patys. Hitleris savo kalboje 1938 metais teigė: „Jau keli mėnesiai, kai vokiečiai, gyvenantys Sudetenland, kenčia persekiojimą, vykdomą Čekoslovakijos valdžios. Sudetenland gyvenantys vokiečiai buvo ir yra vokiečiai. Ten gyvenanti vokiečių mažuma yra išnaudojama labai apgailėtinu būdu“.

Lavrovas nenurodė konkrečių pavardžių, kaip „gyvenimo teisė“ buvo pažeista Ukrainoje, turbūt todėl, kad jo įvaizdis, jog rusai ten gyvena beveik koncentracijos stovyklos būklėje, neatitinka realybės, nes nematome, kad rusai gausiai bėgtų iš Ukrainos, ieškodami saugumo Rusijoje. Ir rusiškai kalbantys Ukrainos piliečiai, mūsų žiniomis, nieiško politinio prieglobščio Rusijoje ar bet kurioje kitoje šalyje. 61-as straipsnis yra pasiteisinimas.

Jei nebus veiksmingų ir iniciatyvių žingsnių iš Europos Sąjungos ir jai priklausančių valstybių, iš NATO ir Jungtinių Amerikos Valstijų, Putinas ir toliau cituos 61-ą straipsnį ir naudos kurstytojus, bandydamas kraštą po krašto atstatyti sovietinę imperiją.

Tiems, kurie gyvena buvusiose sovietų respublikose – Rytų Europoje ir Baltų šalyse – Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje – tragedija, kuri skleidžiasi Ukrainoje yra košmaras, kuris, jie vylėsi, po Sovietų Sąjungos žlugimo nebepasikartos. Jie prisimena masinius trėmimus ir ekonominį nepriteklių sovietų valdymo metu. 21-ame amžiuje ir jie, ir mes vėl esame liudininkai mėginimo atstatyti XVIII–XIX amžių kolonializmą.

Po rusų revoliucijos ir pilietinio

karo caro imperija subyrėjo. Ukrainiečiai, gruzinai, armėnai, estai, latviai, lietuviai – tie, kurie gyveno cara kolonijose, paskelbė savo nepriklausomybę. Bet bolševikams sutelkus jėgas, kiekviena naujai nepriklausoma valstybė buvo prievarta prijungta prie Rusijos, šį kartą tapdamos sovietų imperijos dalimis. Tik Suomija ir Baltijos valstybės išvengė staigaus prijungimo.

Prąėjus dvidešimčiai metų, drąsi Suomijos kova prieš sovietų kariuomenę „Žiemos kare“ padėjo jai išlaikyti trapią nepriklausomybę, ir taip atsirado terminas „finlandizacija“. Baltijos valstybės negalėjo džiaugtis tokia laime – Hitleriui ir Stalinui pasirašius slaptą sutartį, jos tapo Sovietų Sąjungos dalimi. Putino taktika Gruzijoje ir Ukrainoje labai primena Stalino taktiką, inkorporuojant Estiją, Latviją ir Lietuvą į Sovietų Sąjungą. Ir vėl matome masinį karinių jėgų kaupimą prie sienų, suvaizdintus pagalbos prašymus, karių įvedimą ir ginklų prievarta suruoštus rinkimus.

Putinui nesvarbu rusų būklė už Rusijos ribų, taip kaip jam nesvarbu rusų būklė pačioje Rusijoje. 61-as straipsnis tik duoda norimą pateisinimą lengvatikiams. Geri norai ir svajonės jo nesustabdys. Reikia konkrečių veiksmų. Tik tada galėsime džiaugtis „mūsų laikmečio taika“.

Los Angeles Times

2014 m. balandžio mėn. 23 d.

Jaak Treiman, Juris Bunkis ir Daiva Navarrette – Estijos, Latvijos ir Lietuvos garbės konsulai.

TELKINIAI

Išrinkta nauja JAV LB Lemonto apylinkės valdyba

LEMONT, IL

DALIA KAVALIAUSKIENĖ

Balandžio 13 d. Pasaulio lietuvių centre vyko JAV LB Lemonto apylinkės valdybos ataskaitinis susirinkimas.

Pirmininkė padėjo už darbą

Susirinkimą atidarė JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė Violeta Valaitytė, o jam profesionaliai vadovavo Juozas Polikaitis. Invokaciją perskaitė Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos kunigas Algis Baniulis. Tylos minute buvo pagerbti mirę Lemonto apylinkės nariai. Susirinkimo darbotvarkė buvo priimta vienbalsiai. Vedantysis pristatė garbingus susirinkimo svečius – LB Vidurio vakarų apygardos valdybos pirmininkę Birutę Kairienę ir LR garbės konsulą Čikagoje Vaclovą Kleizą su žmona Asta. Susirinkusiems buvo pristatyti JAV LB Lemonto apylinkės valdybos nariai – pirmininkė Violeta Valaitytė, pavaduotoja Svajonė Kerelytė, sekretorė – Nijolė Stančiauskienė, išdininkė – Genovaitė Treinienė, atsakingas už visuomeninius ryšius Aurelijų Kanapecką ir Rimantą Dirvonį, atsakingą už kultūrą – Romą Žiūraitę-Lange, atsakingą už spaudą – Dalią Kavaliauskiene, atsakingą už renginius – Adą Pakienę ir Vytautą Jagminą, socialinio skyriaus vedėją – Rimantą Dirvonį.

Sekretorė Nijolė Stačiauskienė perskaitė 2013 metų metinio susirinkimo protokolą. Protokolas buvo priimtas vienbalsiai.

JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė Violeta Valaitytė perskaitė pranešimą, kuriame ji pasakojo, kad per ataskaitinius metus buvo suruošti septyni posėdžiai, paminėtos visos svarbios Lietuvai datos – Gedulo ir Vilties diena, Valstybės diena, Juodojo kaspino diena. Ji paminėjo, kad labai įdomiai praėjo susitikimas su svečiu iš Lietuvos, kurio metu susirinkusieji galėjo pamatyti ir meninį filmą. Buvo paminėtos vasario 16-oji ir kovo 11-oji dienos. Ji padėjo misijos chorui, kuris, vadovaujamas Jūratės Grabliauskienės, mielai prisidėjo prie daugumos renginių. Pirmininkė padėjo Praurimei Ragienei, kuri niekada neatsisakė padėti renginių metu sugiedoti himnus, taip pat Maironio lituanistinės mokyklos mokiniams, kuriuos paruošė mokytoja Taiyda Chiapetta. Už dalyvavimą Lietuvos nepriklausomybės minėjime, V. Valaitytė dėkojo jauniems „Grandies“ šokėjams ir jų vadovei Rimai Polikaitytei-Birutienei.

Pirmininkė pasidžiaugė, kad praėjusiais metais, padedant Lukai Šarnytei, buvo pradėtos teikti teisinės pagalbos paslaugos. Per metus į šią darbuotoją kreipėsi apie 200 žmonių, kuriems ji kiek galėdama stengėsi padėti.

V. Valaitytė padėjo visiems valdybos nariams, kurie negailėdami savo laiko neatlygintinai dirba bendruomenės naudai.

Naujos JAV LB Lemonto apylinkės valdybos nariai

Dalios Kavaliauskienės nuotr.

Išklaustytos finansinės ataskaitos

Iždininkė Genovaitė Treinienė pateikė susirinkusiems finansų apyskaitą. Ji kalbėjo trumpai ir aiškiai – išdininkė pranešė, kad prieš metus išde buvo 7,693 dol., per metus buvo surinkta 4,821 dol. pajamų. Išlaidos per metus buvo didelės ir susumavus jas gauta, kad buvo išleista 8,126 dol. Pasak išdininkės išdo likutis kovo 25 d. buvo 4,657 dol.

Socialinių reikalų skyriaus vedėjas Rimantas Dirvonis sakė, kad socialiniame skyriuje atsirado darbuotoja, kuri gali žmonėms nemokamai teikti nesudėtingas teises paslaugas. Ji laukia interesantų sekmadieniais Socialinio skyriaus raštinėje. R. Dirvonis sakė, kad skyrius veikia jau 18 metų. Trečiadieniais jame yra rodomi dokumentiniai filmai apie Lietuvą ir jos žmones. Popietės metu yra renkamos aukos, iš kurių skyrius save ir išlaiko. Vedėjas tvirtino, kad skyriaus biudžete yra 2958,58 dol. Jis tvir-

tino, kad per praėjusius metus buvo surinkta nemažai pinigų, bet ir išlaidų buvo taip pat nemažai: įvestas internetas, televizija, buvo pirkti kino filmai ir kt. Jis tvirtino, kad per metus buvo uždirbta apie 500 dolerių. R. Dirvonis pakvietė visus ateiti pasižiūrėti filmų trečiadieniais į socialinių reikalų skyrių.

Išrinkti nauji valdybos nariai

Kontrolės komisijos pirmininkė Nijolė Kirkuvienė kalbėjo ypač trumpai, ji pasakė, kad revizijos komisija, kuri susideda iš jos ir Alinos Bičkienės, susipažino su valdybos vedamomis finansinėmis knygomis ir pripažino, kad viskas vedama labai tvarkingai ir dėkoja valdybai už gerą darbą.

Vėliau vyko diskusijos, į bendruomenės narių klausimus atsakė atsakingi valdybos nariai.

Pasak vedančiojo Juozo Polikaitčio, toliau vyko pats smagiausias die-

notvarkės punktas – naujų valdybos narių rinkimai. Kadangi keturiems valdybos nariams kadencija dar nebuvo pasibaigusi, tai reikėjo išrinkti naujus penkis narius. Pakeliant rankas buvo nuspręsta, kad rinkimai vyks atviru balsavimu. Susirinkimas turėjo išrinkti penkis naujus valdybos narius iš aštuonių pasiūlytų kandidatų. Nauji kandidatai buvo pakviesti prisistatyti susirinkimo nariams. Viešu balsavimu buvo perrinkti seni valdybos nariai – Svajonė Kerelytė, Dalia Kavaliauskienė ir Nijolė Stančiauskienė. Iš kitų kandidatų balsų dauguma buvo išrinkti Danutė Burauskaitė ir Algimantas Kalvaitis.

Po to buvo siūlomi bendruomenės atstovai į JAV Vidurio Vakarų apygardos metinį suvažiavimą, kuris įvyks 2014 m. gegužės 31 d. 10 val. PLC, Maironio lituanistinės mokyklos didžiojoje klasėje.

Susirinkimas baigėsi sudainuojant dainą „Lietuva brangi“.

Lietuviai kartu su ukrainiečiais

Atkelta iš 1 psl.

Tarp dalyvių buvo matyti Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Martynas Gudynas su šeima, Amerikos lietuvių tarybos pirmininkas Saulius Kuprys, kuris yra užmezgęs ypač glaudžius ryšius su Čikagos ukrainiečių bendruomene, garbės konsulas Stanley Balzekas, Jr., JAV Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos pirm. Birutė Kairienė, muz. Darius Polikaitis ir kiti. Demonstracijoje dalyvavo ir latviai bei estai.

Susirinkusieji, nešini Ukrainos, Lietuvos ir Latvijos vėliavomis bei plakatais, lyginančiais Rusijos prezidento veiksmus su Hitlerio užmojais, nužygiavo gatvėmis iki Daley Plaza. Toje aikštėje anksčiau demonstruodavo Amerikos lietuviai, reikalaujanti laisvės Lietuvai. Ukrainiečiai skandavo šūkius už suverenią Ukrainą ir ragino, kad Amerikos valdžia palaikytų Ukrainos laisvės siekius. Jie taip pat reikė padėką lietuviams, latviams, estams bei gruzinams už Ukrainos palaikymą.

JAV LB Švietėjo premija – Faustui Stroliai

Faustus Strolia

Jungtinio choro ir styginių ansamblio koncertas. Diriguoja Faustus Strolia.

Nuotraukos iš Fausto Stroliaus asmeninio albumo

LAIMA APANAČIENĖ

Faustus Strolia. Turbūt nerasime Čikagos apylinkėse lietuvių, kuris nebūtų girdėjęs šio žmogaus vardo. Ką ten Čikagoje! Jį pažįsta JAV lietuviai nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, o ir Lietuvoje šį vardą žino tie, kas susiję su muzika. Pasaulio lietuvių dainų švenčių Lietuvoje ir išeivijoje dalyvis, kompozitorius, dirigentas, chorvedys, išeivijos lituanistinių mokyklų muzikos mokytojas – kažin ar visas jo pareigybes išvardinau? Tikriausiai nesuklysiu pasakius, kad, nepaisant to, kokias pareigas jis turėjo, šalia jo visada sukosi jaunimas. Ir nors pastaruoju metu sveikata nebeleidžia užsiimti aktyvia veikla, jo daugiau kaip 40-ties metų veikla neliko pamiršta. Prisimindama jo aktyvią veiklą ir norėdama padėkoti už didžiulį indėlį į jaunimo muzikinį auklėjimą, už ilgametį darbą su lietuvišku jaunimu JAV LB Švietimo taryba nutarė maestro Faustui Stroliai skirti Švietėjo premiją, kuri jam bus įteikta Lietuvių Fondo suvažiavimo metu š. m. gegužės 3 d. Pasaulio lietuvių centre. Premijos mecenatas – Lietuvių Fondas.

Kompozitoriaus, dirigento, pedagogo Juozo Stroliaus ir dainininkės Zentos Grubaitės vidurinis sūnus Faustus į šį pasaulį pasibeldė viduržiemis – 1931 m. vasario 28 d. Abu tėvai buvo S. Šimkaus konservatorijos auklėtiniai, 1927 m. Klaipėdoje sumainę žiedus. Šeimoje tuo metu jau lankė vyriausias sūnus – trimetis Vytautas. Nuo pat mažens abu brolius, o ir 1937 metais gimusį jauniausią brolių Herkulį, supo muzikinė aplinka. Tad turbūt nieko keisto, kad Faustus jau nuo šešerių metų pradeda mokytis smuikuoti pas Šiaulių muzikos konservatorijos dėstytoją Povilą Matiuką. Su muzika visą gyvenimą buvo susiję ir broliai Vytautas ir Herkulis. Atrodo gyvenk, muzikuok, ko daugiau reikia?

Tačiau muzikinė veikla nutrūko, kai visa šeima atsidadė gausių pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Teko patirti ir kasdieninės duonos stygių, ir Drezdeno miesto tragedijos košmarą, ir visišką rytojaus nežinią. Toli liko gimtieji namai. Tačiau berniukų tėvas nusprendžia – jo sūnūs turi mokytis muzikos – ir pats imasi mokytojo vaidmens: moko juos smuikuoti, gilina teorijos muzikos žinias. Mama sūnus ir kitus lietuviukus mokė skambinti pianinu.

Muzikos pamokos nepraėjo veltui. Gabus muzikai Faustus buvo pastebėtas, ir jau 1949 metais dvylikamečio berniuko griežimą transliavo Londono BBC radijas. Dar būnant Vokietijoje F. Strolia vargonininkavo ir vadovavo chorams, dirbo mokytoju sekmadieninėje mokykloje, su įvairiais koncertais aplankė daugybę Vokietijos vietovių.

Tačiau „namų mokyklos“ neužteko. Faustus mokėsi Romos popiežiškajame bažnytinės muzikos

institute, o atvykus į Čikagą prasidėjo jo naujas gyvenimo tarpsnis. Čikagos konservatorijos kolegijoje 1970 metis jis įgijo muzikos pedagogo bakalauro, o 1972-aisiais jam buvo įteiktas magistro diplomatas.

F. Strolia aktyviai įsijungė į muzikinį gyvenimą: ėmėsi vadovauti bažnytiniam chorui, vyrų oktetai, beveik 25 metus mokė dainų Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje. Ir tai nebuvo vienintelė lituanistinė mokykla, kurioje jis dirbo. F. Strolia mokė muzikos Lemonto parapijų pradžios mokyklose, vasaros jaunimo stovyklose pas lietuvius tėvus marijonus ir kitose stovyklose. Penkerius metus dirbo su Čikagos Lietuvių Opera, meno ansambliu „Dainava“ bei kitais ansambliais, jaunimo choru „Audra“, septynerius metus vadovavo dr. Leonido Rago suburtam Čikagos lietuvių entuziastų styginių ansambliui, buvo Kanados ir JAV lietuvių dainų švenčių dirigentas, vicepirmininkas (1991). Visko neįmanoma išvardinti.

Šalia lietuviškų darbų jo laukė ir amerikiečių įstaigos – F. Strolia net 37 metus vargonininkavo, vadovavo chorui ir dirbo muzikos mokytoju Amerikos parapijose mokyklose. 1960 metais F. Strolia pakviečiamas vadovauti Lietuvos Vyčių chorui. Lietuvos Vyčių choristai – tai Amerikoje gimę lietuviai, patys mažai arba visai jau nekalbantys lietuviškai, dainuodavo lietuviškas dainas ir savo pasirodymais amerikiečių parapijose daug dešimtmečių garsindavo Lietuvos vardą. 1996 m. spalio 13 d. Lietuvos Vyčių pažymėjo savo gyvavimo 80-mečio jubiliejų. Ta proga surengto koncerto metu skambėjo A. Pociaus, B. Jonušo, J. Stankūno, A. Aleksio, F. Stroliaus harmonizuotos ir originalios dainos, JAV ir Lietuvos himnai. Jubiliejinis koncertas vyko Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje, kur didelis būrys susirinkusių klausytojų plojimais dėkojo už lietuviškai atliktus kūrinius.

F. Strolia reikėsi ir kaip kompozitorius: kurdavo muziką lietuviškoje spaudoje pasirodžiusiems eilėraščių, o jaunimo prašomas – ir dainas skautų stovykloms. Pasakojama, kad kartą pabudęs iš miego jau po vidurnakčio, tarsi pačios Švč. Mergelės Marijos paskatintas, parašė Apreiškimo giesmės Šiluvos Marijai angliškais žodžiais, muziką ir akompanimentą. Lietuvos Vyčiai šią giesmę per in-

ternetą paskleidė visoje Amerikoje. Nuo to laiko ne vienas Lietuvos Vyčių metinis seimas neapsieina be šios giesmės, o 2003 metų spalį ši giesmė buvo atliekama Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje per F. Stroliaus kūrybos koncertą, kuriame dalyvavo ir devyni Vilniaus chorai. 2006 m. Maestro 75-mečio proga Vilniuje įvyko autorinis F. Stroliaus koncertas.

Sunki liga sustabdė įprastą darbų ir asmeninio gyvenimo ritmą. Laimė, namuose visada šalia buvo ir yra žmona Teresė, dažnai aplanko keturi sūnūs ažuolai.

Didžiuliai F. Stroliaus darbai neliko nepastebėti. Jis apdovanotas ordinu „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko Kryžiumi, Kultūros komisijos Muzikos premija. Jį garbės žymenimis įvertino Vydūno jaunimo fondas (1982), Balzeko lietuvių kultūros muziejus (1984), Lietuvos vyčiai (1985). 1986 metais jis gavo PLB Kultūros komisijos Muzikos premiją, o 1991-ais Lituanistikos pedagoginio instituto garbės diplomą. 1996 apdovanotas „Šaulių žvaigžde“.

Kad ir kiek pareigų turėjo maestro F. Strolia, ryškiausia žymė jo veikloje paliko, be jokios abejonės, darbas su jaunimu. Sakoma, kad mokytoją atpažinsi savo mokiniuose. Kas dabar suskaičiuos, kiek mokinių F. Strolia atvedė į muzikos pasaulį? Jo darbas su lietuvišku jaunimu ir jaunimo organizacijomis yra sektinas pavyzdys. Sveikindami Maestro su dar vienu apdovanojimu dėkojame už ilgametį darbą, už gyvą meilės tėvynei palaikymą, už lietuviškos dainos ir lietuviško žodžio sklaidą ir linkime Jam geros sveikatos ir ilgiausių metų.

Faustus Strolia su žmona Terese Šv. Kazimiero bažnyčioje.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

DIDYSIS POKALBIS

Marija Danguolė Navickienė. **Lietuviai juda visur**

M. D. Navickienė

Dainiaus Labučio nuotr.

Vilniuje viešinti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė **Marija Danguolė Navickienė** atsako į „Draugo“ korespondentės **Audronės V. Škiudaitės** klausimus.

– Kokie tikslai Jus atvedė į Vilnių šį kartą?

– Paprastai būna daug tikslų, ir net nežinau kuris pagrindinis. Vienas iš jų – Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos posėdis. Esu šios komisijos kopirmininkė kartu su premjeru Algirdu Butkevičiumi. Tuo tikslu per metus atvykstu du kartus. Tos komisijos posėdį mėginame derinti su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Respublikos Seimo komisijos posėdžiu, bet šį kartą nepavyko, todėl už šešių savaičių vėl reikės grįžti. Taigi daug laiko praleidžiu lėktuve.

– Priminkite, ką ši komisija yra nuveikusi.

– Šiame posėdyje dalyvavau jau keletą kartų. Pagrindinis dalykas – užsienio lietuvių santykiai su Lietuvos valstybe: kaip tuos santykius puoselėti iš abiejų pusių, kaip mes galime būti naudingi Lietuvai, kiek mes galime dalyvauti valstybės veikloje ir kaip Lietuva gali padėti mums švietimo, kultūros ir kitais reikalais. Tik kaskart šiek tiek skiriasi tų posėdžių specifika. Praėjusiais metais mums labai išsamų pristatymą pateikė Švietimo ministerija, kuri iš Užsienio reikalų ministerijos perėmė lituanistinių mokyklų kuravimą. Tai buvo panašu į darbo sesiją. Šiais metais apie švietimą kalbėsime mažiau. Dabar yra skelbiama akcija – paskelbti lietuvių kalbą užsienio kalba, kad studentai užsienyje gautų kreditų lietuvių kalbą mokymams kaip svetimą kalbą. Šį kartą išklausysime, kokia tai yra programa ir kaip ją galima įgyvendinti.

Praėjusiais metais plačiai kalbėjome apie Tautinių šokių ir dainų šventę, kuri vyks šią vasarą. Buvo prašoma užsienio lietuvių kolektyvų aktyviai dalyvauti. Galiu pasakyti, kad užregistravome nepaprastai daug šokių grupių ir chorų iš visų kontinentų – iš Pietų ir Šiaurės Amerikos, Europos. Danguolė Varnienė, buvusi Tautinių šokių instituto pirmininkė, apsiėmė globoti šokių grupes ir jas registruoti, o chorvedys Darius Polikaitis – koordinuoti chorus. Galiu pasigirti, kad užsienio lietuviai bus labai gerai atstovaujami.

– Ar manote, kad ši komisija duoda naudos?

– Išsikalbam ir paskui galime geriau suprasti, ko trūksta, ko reikia, kur spragos. Mes dažnai nežinome tikrosios padėties valstybėje vienoje ar kitoje srityje. Valstybė yra teisinė institucija, ir ji gali reguliuoti įstatymus, kas kam palankiau, mes tik išsakoame savo pageidavimus. Pvz., kad ir dėl dvigubos pilietybės. Girdėjome, kad Teisingumo ministerija turės įtakos sprendžiant dėl įstatymo formuluotės,

mes galvojome, kad tai išskirtinai Seimo kompetencija. Paprašėme, kad atvyktų kas nors iš Teisingumo ministerijos ir mums suteiktų žinių apie tai.

Jau kelintą kartą kalbame apie emigraciją. Šį kartą norime išgirsti daugiau konkrečių dalykų. Pvz., Socialinių reikalų ir darbo ministerija pateiks informaciją, ar emigracijos mastai sumažėjo, ar padidėjo, kokios įtakos gali turėti situacija Ukrainoje, kiek efektinga veikla organizacijų, kurių tikslas yra emigracijos prevencija, ar Lietuvos Respublikos valdžia rūpinasi iniciatyvomis, kurios pagerintų gyvenimą Lietuvoje ir t. t.

Dabar dėl imigrantų, kurie grįžta į Lietuvą. Mes labai rūpinamės tais, kurie grįžta iš Sibiro, ir tais, kurie grįžta iš naujosios emigracijos: kaip jie priimami, ar jiems suteikiama pagalba ieškant darbo, ar vaikams yra kokia pagalba ne tik moksle, bet ir pritampant

bendruomenėse, nes dažnai jie jau yra gimę užsienyje ir yra gerokai nutautėję. Ar jiems suteikiama psichologinė paslauga, jeigu jie nepriimami, stumdomi? Net ir mokytojus reikia pamokyti, turi būti specialios programos. Kiekvienais metais apie tai užsimenama, tik vieną kartą giliau kalbama apie vienus dalykus, kitą kartą – apie kitus.

Kultūros ministerija. Planai įgyvendinant „Globalios Lietuvos programą“. Ši programa tokia plati, kad, man atrodo, niekas jos iki galo nesupranta išsamiai, todėl prie jos reikia grįžti ir grįžti. Mes prašome, kad kiekviename posėdyje būtų pažvelgta į šį projektą vis iš kitos pusės. Gintė Damušytė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė, mums pasakojo apie visas tos plachios veiklos galimybes. Ta veikla tiesiog stulbina, net trylika departamentų yra įtraukta į šios programos vykdymą. Mums naudinga žinoti, kas ką veikia. Apie tai vėl kalbėsime, šį kartą kultūros aspektu.

Vis daugiau ir daugiau mes esame skatinami ir domimės nevyriausybinėmis organizacijomis. Ką tik buvau susirinkime su „Globalios Lietuvos lyderiais“ ir gavau labai įdomių pasiūlymų. Mes ir sakome: duokit mums ką nors konkretaus. Mes nežinome, kokie yra pageidavimai, jie taip pat nežino mūsų pageidavimų. Buvo labai geras susitikimas. Keletą dalykų aš jau galėsiu perkelti į mūsų susitikimą Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijoje.

– Žinome, kad vis dar palaikote ryšius su Respublikine Santariškių ligonine Vilniuje. Prašome papasakoti, kaip vyksta šis projektas, kurį pradėjote labai seniai.

– Prieš 22 metus, 1992 m. pabaigoje, Los Angeles įkūrėme „Lietuvos vaikų viltį“. Dar vis esu pirmininkė, nors labai norėčiau perduoti jaunesniam žmogui su naujomis idėjomis, bet manęs nepaleidžia. Tapau tos organizacijos veidu. Turiu labai gerą komitetą, kuris negauna tiek aplodismentų. Los Angeles lietuviai yra nepaprastai dosnūs, nors esame gavę nemažai aukų ir iš kitur. Per tuos 22 m. mes esame surinkę beveik 2 mln. dolerių iš palyginus mažo telkinio. Galėjome atsivežti į Ameriką gydyti ne tik 26 vaikus, bet ir visiškai suremontuoti traumatologijos skyrių Vilniuje. Įkūrėme nudegimų poskyrį, paremontavome neišnešiotų kūdikių skyrių, kad mamos galėtų patogiau gyventi, nes jos šalia savo vaikučio turi gyventi po kelis mėnesius. Perkame inkubatorius – specialias lovytes vaikučiams. Dabar pradėjome pirkti vaikučiams insulino pompas, įvaikinome vienerius vaikų namus ir pri-

žiūrime ten visų vaikų dantis. Atliekame ortodontinį gydymą, kuris yra gerokai brangus. Susitariau su Sveikatos ministerija, kad mums surastų privačias institucijas, kurios tuos vaikus priimtų be eilės vieną kartą per metus. Mes už viską sumokame. Galėtume tokių vaikų namų įvaikinti ir daugiau, tą veiklą praplėsti. Mes nenorime užsidaryti, nes metiniai koldūnų pietūs vis dar vyksta. Nors mano vyras a. a. Jonas Navickas jau nebepagamina 7 tūkst. koldūnų per metus, bet pagamina jo draugai. Jonas, lyg nujausdamas savo mirtį, sukūrė „Koldūnų kolegijos klasę“ – KKK. Kiekvienas jos narys paaukojo po 100 dol., gavo koldūnų gaminimo formą, receptą ir dar kartu su Jonu pagamino koldūnų. Per jo laidotuves jį pagerbdami jo draugai kiekvienam dalyviui paruošė po mažytę koldūnų lėkštutę užkandėlei. Po to, kai atėjo laikas rengti koldūnų pietus, jie pasakė: mes Jono darbo neapleisime. Koldūnus gamina jo draugai, jų vaikai ir vaikaičiai. Susirenka visos gentys, gal 10–15 žmonių ir pagamina tiek, kiek Jonas pagamindavo per metus. Ir tai labai puiku, tai mūsų bendruomenės projektas.

– Paminėkite, kas tie Jūsų šaunieji pagalbininkai.

– Los Angeles „Lietuvos vaikų vilties“ komiteto išdininkė – Ingrida Juodelienė, sekretorė Raimonda Kontrimienė, nariai Dalilė ir Antanas Polikaitiai, Angelė Vaičekauskienė, Jurgis Joga, Sigita Adams ir Romas Žemaitaitis. Mano dukra į koldūnų pietus atvyksta iš Čikagos. Koldūnus gamina Gedgaudų, Žemaitaičių gentys, dirba visi valdybos nariai. Turime daug gerų žmonių.

– Vėl ruošiatės į Santariškes, kokiais reikalais šį kartą?

– Mano vyro prisiminimui yra įrengtas vaikų žaidimų kambarys, kuriam lėšos buvo suaukotos per vyro laidotuves, taigi vežu naujas dovanas. Taip pat kalbėsime apie ateities projektus. Nauja, moderni įranga, kuri buvo nupirktą prieš 20 metų, dabar jau susidėvėjo. Vis nuperkame kokią dovanėlę. Dabar neišnešiotiems kūdikiams nupirkome šildomą lovytę. Ne inkubatorių, bet lovytę dvyniams, nes gimus jie būna atskiriami. Juk jie gimimo nelauku ir taip būna traumuoti, kad jaustų šalia tą šiltą padarėlį prie savęs. Dvyniai yra labai artimi. Dar tokią pat lovytę reikėtų nupirkti tryniams, nes beveik ir visi trynukai gimsta per anksti. Mūsų santykiai su ligonine labai šilti, jie mūsų paslaugas priima labai širdingai.

– Dabar pavažinėkime po užsienį – kas nauja lietuvių bendruomenėse?

– Amerikoje, Kanadoje puikiai laikosi senosios bendruomenės, jos jau išlygino visus veiklos nelygumus, viskas aišku jų įstatuose ir veikloje. Toms, kurios įsikūrė vėliau, yra sunkiau. Ypač sudėtinga veikti Rusijoje, Baltarusijoje, kur neleidžiama būti skėtinių užsienio organizacijų nariais. Ten daug mažų organizacijų, kiekvienas meno kolektyvas yra organizacija, ir sunkiau juos suvienyti, įtikinti, kad reikia susijungti į vieną didelę ir išsirinkti pirmininką, kuris atstovautų kraštui. Todėl su tokiais organizacijomis yra sunku dirbti – reikia turėti reikalų su daug mažų organizacijų. Bet visur lietuviai juda. Esu skaičiavusi, kiek buvo balsuojama per praėjusius Seimo rinkimus. Mažai balsuoja užsienio lietuviai ne todėl, kad jie nenori, kad jiems nesvarbu, nebalsuoja tie, kurie yra nelegalūs arba neturi dvigubos pilietybės. Bet yra šalių, kur visi lietuviai balsavo. Pvz., Kazachstane yra užsiregistravę 8 lietuviai ir visi jie balsavo. Yra to entuziazmo, susidomėjimo. Gaila tik, kad Rytų kraštuose nėra atsinaujinimo – čia neatvyksta naujų lietuvių, nėra šviežio kraujo. Kai jų vaikai nutautės, tos organizacijos gali išnykti. Mes juos skatiname nenuautėti. Praėjusių metų pabaigoje lankiausi Baltarusijoje. Buvo labai įdomu. Baltarusijos valdžia remia lietuvišką švietimą. Kai aš buvau atvykusi, buvo atvažiavę ir vietinės valdžios pareigūnai.

Mums labai svarbu, kad Lietuvoje mes turime savo ambasadą – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovybę, kuri atstovauja viso pasaulio lietuviams ir turi galimybę kreiptis į Lietuvos valdžią visų bendruomenių vardu.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Kuršių nerijoje kilo didžiulis gaisras

Kuršių nerija

DELFI nuotr.

Vilnius (Draugo informacija) – Penktadienį, balandžio 25 d., prieš pietus virš Klaipėdos matėsi didžiuliai dūmų kamuoliai ir sklido aitrūs degėsių kvapas atneštas vėjo nuo Kuršių nerijos.

Dėl kol kas nežinomos priežasties kilęs miško gaisras plito neįtikėtina sparčiai. Nors netrukus buvo surinktos didžiulės gaisrinių pajėgos – ne vien tik Klaipėdos, tačiau ir iš aplinkinių rajonų, greitai paašikėjo, jog net ir to nepakanka, todėl buvo skubiai kreiptasi pagalbos į Lietuvos kariuomenę, Lenkijos ir Latvijos gaisrininkus. Pradžioje buvo pranešama apie 30 hektarų itin degiomis kalnapušėmis apželdinto ploto gaisrą, tačiau greitai einanti ugnis jau apėmė keliskart didesnę plotą.

Gaisras buvo gesinamas ir visą naktį iš penktadienio į šeštadienį. Tik paryčiais gaisras pagaliau buvo suvaldytas.

Tačiau ugniagesiai gelbėtojai ir kariai padėti toliau stebi, budi, operatyviai gesina vis atsirandančius naujus gaisro židinius. Daugybę kartų pa-

kildavo Lietuvos kariuomenės sraigtasparnis, kuris pylė vandenį iš viršaus, vėliau prisijungė į pagalbą iš Latvijos atsiųstas sraigtasparnis. Šeštadienį toliau gaisrą gesino apie 100 žmonių – apie 60 ugniagesių, 30 karių, taip pat padėjo miškininkai.

Pirminiais gaisro priežasčių tyrimo duomenimis gaisras Kuršių nerijoje kilo apie vidurdienį penktadienį. Pirmiausia degti pradėjo miškas šalia dviračių tako. Neringos savivaldybėje buvo paskelbta ekstremali padėtis, visiškai nutrauktas elektros tiekimas. Manoma, kad gaisrą galėjo sukelti numesta nuorūka. Išankstiniais duomenimis ugnis palietė apie 130 hektarų miško.

Gali būti, kad ugniagesiams gaisravietėje teks budėti visą savaitę.

Didelis gaisras Kuršių nerijoje buvo kilęs ir 2006 metų gegužę. Tąkart išdegė 235 hektarai Smiltynės miško. Jį gesino per 1460 žmonių.

Kuršių nerija yra įtraukta į UNESCO pasaulinio kultūros paveldo sąrašą.

Į Lietuvą bendroms pratyboms atvyko JAV kariai

Vilnius (KAM.lt) – Į Lietuvą balandžio 27 d. atvyko Jungtinių Amerikos Valstijų kariuomenės Sausumos pajėgų kuopa, kuri kartu su Lietuvos kariais treniruosis vykdyti bendras gynybines užduotis. Trys C-130 JAV karinių oro pajėgų lėktuvai su atvykusiais oro desantininkais nusileido Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose.

Į Lietuvą atvykusius JAV karius sutiko Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah A. McCarthy, Lietu-

Alfredo Pliadžio nuotr.

vos kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius, JAV Sausumos pajėgų Europoje vado pavaduotojas generolas majoras Richard C. Longo, Lietuvos sausumos pajėgų kariai.

Iš savo nuolatinių dislokacijos vietos Vicenza (Italija) į Lietuvą atvykę JAV Sausumos pajėgų Europoje 173-iosios oro desantininkų brigados kuopa (maždaug 150 karių) atsigabeno ir visą pratyboms reikalingą ginkluotę ir techniką. Ji atskraidinta dviem transporto lėktuvais C-17.

JAV kariai iš pradžių bus dislo-

kuoti Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vaidoto mechanizuotajame pėstininkų batalione Rukloje.

Nuo gegužės JAV kariai išitrauks į visoje Lietuvoje vykšiančias Lietuvos kariuomenės sausumos pajėgų kovinio

ringimo pratybas.

JAV kariai taip pat dalyvaus gegužės mėnesį vykšiančiose pratybose „Juodoji strėlė“, birželį prisijungs prie bendrų JAV ir Baltijos valstybių pratybų „Kardo kirtis“, kt. bendruose mokymuose.

Planuojama, kad JAV kariai Lietuvoje bus dislokuoti iki šių metų pabaigos.

Lietuva atvykusiems JAV kariams suteiks visą reikiamą priimančiosios šalies paramą – apgyvendinimą, maitinimą, logistinę pagalbą, kt.

ESBO delegacija vyksta derėtis dėl stebėtojų paleidimo

Slovjanskas (ELTA) – Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) delegacija vyksta į Ukrainos Slovjansko miestą bandyti susitarti dėl karinių stebėtojų, kuriuos sulaikė prorusiškai nusiteikę separatistai, paleidimo.

Aštuoni stebėtojai ir penki Ukrainos kariai buvo sulaikyti rytiniame Ukrainos mieste balandžio 26 d. ESBO narė Rusija pažadėjo „imtis visų galimų priemonių“ siekiant užtikrinti stebėtojų iš Vokietijos, Danijos, Lenkijos, Švedijos ir Čekijos paleidimą.

Kijevas apkaltino separatistus europiečių naudojimu kaip „žmogiškuoju skydu“.

Remiantis naujausiais praneši-

mais, prorusiškai separatistai pranešė naktį į sekmadienį (balandžio 27 d.) Rytų Ukrainoje sulaikę tris saugumo pajėgų narius. Vėliau Kijevas patvirtino, kad sulaikyti kariškiai, tačiau nurodomas tikslus jų skaičius.

Prorusiškai separatistai, kurie sulaikė ESBO tarptautinės karinio stebėjimo misijos narius, balandžio 27 d. teigė, kad jie yra „karo belaisviai“, ir atvedė juos į spaudos konferenciją.

Stebint ginkluotiems separatistams, grupės nariai sakė, kad jų sveikata gera.

Sekmadienio vakarą paleistas vienas iš aštuonių Rytų Ukrainoje pagrobtų ESBO stebėtojų – diabetu sergantis švedas.

Popiežius Benediktas susitiko su A. Jaceniuku

Vatikanas (ELTA) – Popiežius Pranciškus tikisi, kad netrukus Ukrainoje įsiviešpataus taika. Jis tai pareiškė Vatikane per susitikimą su Ukrainos premjeru Arsenijumi Jaceniuku, kuriam padovanojo plunksnakotį.

„Tikiuosi, kad šiuo plunksnakočiu bus pasirašyta taikos sutartis“, – sakė pontifikas, kuris ne kartą savo pamoksluose meldėsi už Ukrainos krizės sureguliuavimą.

Kaip pranešama, A. Jaceniukas nutraukė savo vizitą Romoje dėl padėties Ukrainoje. Iš pradžių buvo pla-

ScanPix nuotr.

nuojama, kad jis dalyvaus dviejų popiežių – Jono Pauliaus II ir Jono XXIII – kanonizavimo ceremonijoje.

Filipinai ir JAV pasirašė karinį paktą

Manila (ELTA) – Prieš pat JAV prezidento Barack Obama vizitą Filipinuose Washingtonas ir Manila pasirašė naują gynybos susitarimą, kuris leis amerikiečiams didinti savo karines pajėgas šalyje. Dokumentą pirmadienį Maniloje pasirašė Filipinų gynybos ministras Voltaire Gazmin ir JAV ambasadorius Philip Goldberg. Šis susi-

tarimas galios dešimtmetį.

Filipinai tikisi iš JAV karinės paramos. Manila nesutaria su Kinija dėl teritorijų Pietų Kinijos jūroje.

B. Obama pirmadienį atvyko į Filipinus. Dviejų dienų viešnagė jis čia baigs savo kelionę po Aziją. JAV prezidentas prieš tai lankėsi Japonijoje, Pietų Korėjoje ir Malaizijoje.

ES sankcijų sąrašą Rusijai papildys 15 žmonių

Briuselis (ELTA) – Europos Sąjungos (ES) šalys pirmadienį priėmė preliminarų nutarimą, pagal kurį dar 15 žmonių įtraukiami į Rusijai paskelbtų sankcijų sąrašą dėl Maskvos veiksmų Ukrainoje.

ES sprendimas išplėsti sankcijų sąrašą sutapo su JAV Baltųjų rūmų pranešimu, kad sankcijos įvedamos septyniems rusams bei 17 imonių, susijusių su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu.

JAV Rusijai taikomos baudžiamosios priemonės yra kur kas agresyves-

nės nei ES, kuri priklauso nuo Rusijos dujų.

Europos Komisija rengia griežtesnių ekonominių sankcijų sąrašą Rusijai, tačiau Bendrijos narėms nepavyksta pasiekti vieningo susitarimo Didžiąjai Britanijai, Prancūzijai, Lenkijai, Švedijai, Danijai, Čekijai ir Baltijos šalims pritariant iniciatyvai, o grupei šalių – Italijai, Graikijai, Bulgarijai, Vengrijai, Liuksemburgiui, Austrijai, Ispanijai, Portugalijai ir Maltai – priešinant tam.

Rusija nesutinka, kad būtų nugriautas paminklas

Varšuva (ELTA) – Rusija nesutinka, kad būtų nugriautas paminklas, gal panašus į tokį, koks stovėjo Vilniuje, Raudonosios armijos generolui Ivanui Černiachovskiui, esantis Lenkijos miestelyje Penenzne (Varmijos Mozūrų vaivadija).

Lenkijos institucijos gavo oficialų Rusijos ambasados atsakymą į jų pasiūlymą perkelti paminklą į Kaliningrado srities teritoriją arba į vienus iš karių kapų.

Penenzno savivaldybė nori demontuoti paminklą generolui, kuriam

„tenka atsakomybė už Armijos Krajos vos būrių likvidavimą Vilniaus krašte“. Suderinti tokį sprendimą su Rusija ją įpareigoja 1994 metų sutartis dėl karių kapų ir atmintinų vietų.

Paminklas Penenzne buvo pastatytas aštuntajame dešimtmetyje netoli tos vietos, kur 1945 metų vasarį I. Černiachovskis buvo mirtinai sužeistas. Generolas buvo palaidotas Vilniuje. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jo palaikai buvo perkelti į vienas Maskvos kapines, o Vilniuje stovėjęs paminklas – į Voronežą, generolo gimtinę.

ŠVENTADIENIS

Popiežius Pranciškus: „Nauji šventieji temoko įsigilinti į Dievo gailestingumo slėpinį“

Popiežiaus Pranciškaus homilija, pasakyta Jono XXIII ir Jono Pauliaus II paskelbimo šv. Mišias Vatikane

Velykų oktavą užbaigiančio sekmadienio, Jono Pauliaus II pavadinto Gailestingumo sekmadieniu, centre yra šlovingos prisikėlusio Jėzaus žaizdos. Jis jas parodė apaštalams jau pirmą kartą jiems apsireikšdamas pirmosios dienos po šabo, Prisikėlimo dienos vakarą. Tą vakarą nebuvo Tomo ir kai kiti apaštalai jam sakė, jog buvo sutikę Viešpatį, jis jiems atsakė, kad kol nepalies tų žaizdų, netikės. Po aštuonių dienų Jėzus vėl pasirodė Paskutinės vakarienės menėje susirinkusiems apaštalams, tarp kurių buvo ir Tomas. Jis kreipėsi į jį ir pakvietė paliesti jo žaizdas. Ir tą akimirka šis nuoširdus žmogus, šis žmogus, mėgstantis pats asmeniškai viską patikrinti, puolęs ant kelių priešais Jėzų, tarė: „Mano Viešpats ir mano Dievas“ (Jn 20,28).

Jėzaus žaizdos yra papiktinimas tikėjimui, bet jos yra ir tikėjimo tiesa. Dėl to, prisikėlusio Kristaus kūne jos neišnyko, pasiliko, nes tos žaizdos yra nepaliaujamos Dievo meilės mums ženklas, jos reikalingos, kad tikėtume į Dievą. Ne tam, kad tikėtume, jog Dievas yra, bet kad tikėtume, jog Dievas yra meilė, gailestingumas, ištikimybė. Šv. Petras, kartodamas Izaijo žodžius, rašo krikščionims: „Jūs esate pagydyti jo žaizdomis“ (1 Pt 2,24, plg. Iz 53,5).

Šv. Jonas XXIII ir šv. Jonas Paulius II turėjo drąsos žiūrėti į Jėzaus žaizdas, paliesti jo žaizdotas rankas ir pervertą šoną. Jie nesigėdijo Kristaus kūno, nepasipiktino Juo, jo kryžiumi; jie nesigėdijo brolio kūno (plg. Iz 58,7), nes kiekviename kenčiančiame žmoguje matė Jėzų. Jie buvo drąsūs vyrai, Šventosios Dvasios įkvėpti tiesakalbiai, liudiję Bažnyčiai ir pasauliui Dievo gerumą ir gailestingumą.

Jie buvo dvidešimtojo amžiaus kunigai, vyskupai ir popiežiai. Jei matė šio amžiaus tragedijas, bet nepalūžo. Galingesnis juose buvo Dievas, stipresnis buvo tikėjimas į Jėzų Kristų, žmogaus Išganytoją ir istorijos Viešpatį, stipresnis buvo Dievo gailestingumas, apie kurį byloja tos penkias žaizdos, stipresnė buvo Marijos motiniška globa.

Šiuose dviejuose vyruose, kontempliavusiuose Kristaus žaizdas ir liudijusiuose jo gailestingumą, buvo apsigyvenusi „gyva viltis“ kartu su „neapsakomu šlovingiausiu džiaugsmu“ (1 Pt 1,3,8). Viltį ir džiaugsmą Kristus dovanoja savo mokiniams ir niekas negali jų atimti. Šią viltį ir džiaugsmą išbandė ir užgrūdino išsivadėjimai, pažeminimai, kraštutinis artumas nusidėjėliams, pykinantis tos taurės kartumas. Tai viltis ir džiaugsmas, kuriuos abu šventieji popiežiai gavo dovanų iš prisikėlusio Viešpaties ir kuriuos savo ruožtu dosniai dalijo Dievo tautai. Ji jiems už tai amžinai dėkinga.

Šia viltimi ir šiuo džiaugsmu alsavo pirmoji Jeruzalės krikščionių bendruomenė, apie kurią mums kalba Apaštalų Darbų knyga (plg. 2,42-47). Tai bendruomenė, kuri gyveno tuo, kas Evangelijoje svarbiausia – meile, gailestingumu, paprastumu, brolybe.

Tokią Bažnyčios vaizdą prieš save turėjo Vatikano II Susirinkimas. Šv. Jonas XXIII ir šv. Jonas Paulius II bendradarbiavo su Šventąja Dvasia, siekdami atkurti ir atnaujinti Bažnyčios pirmąją fizionomiją, kurią per amžius formavo šventieji. Neužmirškime, kad tai šventųjų dėka Bažnyčia eina pirmyn ir auga. Sušaukdamas Vatikano II Susirinkimą, šv. Jonas XXIII paliudijo nepaprastą klusnumą Šventajai Dvasiai; leidosi jos vadovaujamas būdamas Bažnyčios ganytojas, buvo „vadovaujamas vadovas“. Tai didi jo tarnystė Bažnyčiai; jis buvo Dvasiai klusnus popiežius.

Tarnaudamas Dievo tautai, šv. Jonas Paulius II buvo „šeimos popiežius“. Jis pats kitados yra pasakęs, kad šitaip norėtų būti minimas. Man malonu tai pabrėžti dabar kai kartu su šeimomis einame šeimoms skirto sinodo keliu, būdami tikri, kad jis mus iš dangaus palydi ir palaiko.

Abu šie nauji šventieji Dievo tautos ganytojai užtaria Bažnyčią, kad per šiuos dvejus Sinodo kelionės metus sielovadinėje tarnystėje Dievo tautai būtų klusni Šventajai Dvasiai. Abu jie mus temoko nesi-piktinti dėl Kristaus žaizdų, įsigilinti į slėpinį Dievo gailestingumo, kuris visada viliasi, visada atleidžia, visada myli.

Vatikano radijas

DATOS ir SUKAKTYS

Balandžio 28 – gegužės 4 d.

Balandžio 28 d.

Pasaulinė susigiminiavusių miestų diena.

– 1924 m. gimė Donatas Banionis, Lietuvos teatro, kino, televizijos aktorius.

– 1908 m. gimė Oskar Schindler, istorinė Antrojo pasaulinio karo asmenybė, savo pasiaukojamais veiksmais išgelbėjęs apie 1 200 žydų gyvybių (mirė 1974 m.).

– 1916 m. gimė Ferruccio Elio Arturo Lamborghini, Italijos verslininkas (mirė 1993 m.).

– 1945 m. mirė Benito Amilcare Andrea Mussolini, italų politikas, kuris vadovavo Nacionalfašistų partijai ir buvo vienas iš pagrindinių figūrų, kuriant fašizmą (gimė 1883 m.).

– 1962 m. gimė Tomas Šernas, Lietuvos muitinės pareigūnas, vienintelis likęs gyvas Medininkų tragedijos liudininkas, Vilniaus evangelikų reformatų parapijos klebonas, Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios konsistorijos viceprezidentas.

– 1989 m. atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas.

Balandžio 29 d.

Tarptautinė šokio diena; Tarptautinė triukšmo supratimo diena.

– 1813 m. patentuotas kaučiukas.

– 1856 m. Vilniuje atidarytas Senienų muziejus, dabartinio Nacionalinio muziejaus pirmtakas.

– 1899 m. gimė Edward Kennedy „Duke“ Ellington, amerikiečių džiazo kompozitorius, pianistas ir orkestro vadovas (mirė 1974 m.).

– 1933 m. mirė Juozas Tumas-Vaižgantas, Lietuvos rašytojas, literatūros istorikas, kritikas, visuomenės veikėjas, pedagogas, kunigas (gimė 1869 m.).

– 1980 m. mirė Alfred Hitchcock, kino režisierius ir prodiuseris (gimė 1899 m.).

– 1992 m. Lietuva tapo Tarptautinio valiutos fondo nare.

Balandžio 30 d.

Valpurgijos naktis; Pasaulinė gyvybės diena; Pasaulinė veterinarijos diena.

– 1883 m. mirė Edouard Manet, prancūzų tapytojas, impresionizmo pradininkas (gimė 1832 m.).

– 1905 m. panaikintas lietuviškos spaudos draudimas, panaikinta dalis potvarkių, ribojančių lietuvių kalbos vartojimą Lietuvoje.

– 1991 m. mirė Juozas Urbšys, nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministras, diplomatas, karininkas, vertėjas (gimė 1896 m.).

Gegužės 1d.

Tarptautinė darbo diena; Gegutės diena; Lietuvos aviacijos diena; Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą diena.

– 1832 m. caras Nikolajus I uždarė Vilniaus universitetą.

– 1904 m. gimė Antoninas Leopoldas Dvoržakas, čekų kompozitorius romantikas (g. 1841 m.).

– 2004 m. Lietuva priimta į Europos Sąjungą.

Gegužės 2 d.

– 1803 m. Prancūzija amerikiečiams už 15 mln. dolerių pardavė Louisiana.

– 1859 m. gimė Jerome K. Jerome, anglų rašytojas, humoristas, žinomiausias savo knyga „Trise valtyje (neskaitant šuns)“ (mirė 1927 m.).

„Trise valtyje...“ Jerome pradėjo rašyti vos

grįžęs iš medaus mėnesio. Romane jo žmoną pakeitė seni draugai George Wingrave (George) ir Carl Hentschel (Haris). Tai leido jam sukurti komiškas (ir nesentimentalias) situacijas, supintas su Themsės regiono istorija. Knyga, išleista 1889 m., iš karto susilaukė pripažinimo ir yra spausdinama iki šiol. Ji buvo tokia populiari, kad kirtais metais po išleidimo Themsėje buvo užregruota 50 procentų daugiau valčių ir ji labai prisidėjo prie Themsės tapimo turistų traukos centru.

– 1860 m. gimė Teodor Herzl, sionizmo kūrėjas ir pagrindinis ideologas.

– 1990 m. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“.

Gegužės 3 d.

Saulės diena; Pasaulinė spaudos laisvės diena

– 1500 m. Maskvos didysis kunigaikštis Ivanas III paskelbė karą Lietuvai.

– 1829 m. užpatentuotas kavos malūnėlis.

– 1902 m. užpatentuotas plunksnakotis (išradėjas George Parker)

– 1968 m. pirmą kartą žmogui persodinta širdis.

– 1985 m. mirė Stasys Raštikis, Lietuvos kariuomenės vadas, generolas, politikas, LR krašto apsaugos ministras (gimė 1896 m.).

Gegužės 4 d.

Šv. Florijonas, Gaisrų sergėtojo diena.

– 1494 m. Kristupas Kolumbas išsilaipino Jamaikoje.

– 1626 m. olandų keliautojas Peter Minuit atvyko į Naujosios Olandijos salą (dabar Manhattanas), kurią gegužės 24 d. iš vietinių indėnų nusipirko už prekes, vertas 60 guldenų (apie 24 dolerius).

– 1715 m. Prancūzijoje pagamintas pirmasis sudedamasis skėtis.

– 1852 m. gimė Alice Liddell, britų mokslininko Henrio Lidelo dukra, pasakos „Alisa stebuklų šalyje“ veikėjos Alisos prototipė.

Charles Lutwidge Dodgson (dažniau žinomas slapyvardžiu Lewis Carroll) – matematikas, rašytojas, anglikonų pastorius, fotografas.

1856 m. į Christ Church koledžą atsikėlė naujas dekanas Henry Liddell. Carroll susibendravo su juo vaikais, ypač Alice). Iškylaudamas su Liddell šeimos vaikais Carroll sugalvojo siužetą, tapusį itin sėkmingos knygos pagrindu. Alisa Liddell, išklausiusi pasakojimą, paprašė jį užrašyti, tad galiausiai tai ir padarė. Knyga labai išpopuliarėjo, Carroll gaudavo krūvas gerbėjų laišku. 1872 m. išleido antrąją knygą apie Alisą – „Alisa Veidrodžio karalystėje“.

– 2006 m. Neringos nacionaliniame parke įsiplieskė šimtmečio gaisras. Ugnis siautėjo 5 dienas, kol gegužės 9-ąją galiausiai buvo užgesintas. Išdegė apie 200 ha nacionalinio parko.

Nežinia, kiek Argentinos lietuvių gyvenimą galėjo pakeisti išmintingo auditoriaus mintys. Greičiausiai niekaip. Tačiau iki pat šių dienų argentiniečių lietuvių atmintyje ir veikloje yra išlikę traumojančios susiskaldymo pasekmės. Jų nesusilpnino nei liūdna Lietuvos valstybės, iš kurios išemigravo dauguma kolonijos lietuvių, baigtis 1940-aisiais, nei radikaliai pasikeitusi Argentinos politika II pasaulinio karo metais. Juk žinia, kad iš visų Pietų Amerikos valstybių Argentina buvo labiausiai – pronacistinė Vokietijos šalininkė. Savo vidaus politikoje ji keitė požiūrį į tautines imigrantų mažumas ir jų organizacijas. Gal kiek didesnes nuolaidas darė vokiečiams. Naujos politikos esmė buvo argentiniečių nacijos konsolidavimo politikoje. Argentina nenorėjo būti Babelio bokštu, siekė intensyviau konstruoti politinę tautą, kurios sąmoningais nariais jaustųsi skirtingų šaknų imigrantai. Tad ir ties šiuo lietuvių diasporos istorijos lūžiu sunku vienareikšmiškai pasakyti, kaip būtų vystęsis tnykščių lietuvių gyvenimas, jei Lietuva nebūtų rusų okupuota ir sunaikinta. Dabar gi 1940-ieji Pietų Amerikos lietuvius tartum darsyk ištrėmė iš tėvynės. Tai buvo naujos epochos pradžia, suteikusi kai kurioms diasporos inteligentijos atstovams ir savotiškos misijos prasmę. Kita vertus, Pietų Amerika ir apskritai emigracija išgelbėjo diasporos lietuvius nuo tų baisių, kurios laukė jų tėvynainių gimtojoje žemėje.

6. Lietuviai po Pietų Kryžiumi: Urugvajus

Lietuvių pasaulio žemėlapyje Urugvajus atsirado gana staiga. XX a. pradžioje lietuvių spaudoje jis beveik neminimas. Tiesa, labai ieškant simbolių pėdų, galima pasakyti, kad keletas lietuvių Montevidejuje buvo atpažinti dar prieš I pasaulinį karą, tačiau iš tiesų į šią šalį lietuviai atvyko kone vienu būriu ir iš esmės apsisėjo vienoje vietoje – prie La Platos įlankos staiga iškilusių modernių Montevidejo skerdyklų priemiestyje Seroje. Kai kuriuose atsiminimuose minimi ir keli lietuviai fermeriai, jau po II pasaulinio karo sėkmingai ūkininkavę Urugvajuje, tačiau tai buvo tik egzotiška išimtis pramonės darbininkijos būriu žengiančios diasporos istorijoje.

Urugvajus tarp dviejų pasaulinių karų buvo Lietuvos dydžio šalis, joje gyveno 2,5 milijono gyventojų. Gyvulių auginimas ir mėsos bei odų eksportas, kaip ir Argentinoje, buvo svarbiausias valstybės pajamų šaltinis. Tačiau skirtingai nuo kitų Pietų Amerikos šalių čia buvo dar didesnė britų įtaka. Kai kurie istorikai teigia, kad Urugvajus XIX a. pradžioje atsirado kaip Didžiosios Britanijos užsienio politikos kūdikis tuometinei jūrų galybei siekiant sukurti savo placdarmą žaliavomis garsiam kontinente, kurį kadaise pasidalinusios Portugalijos ir Ispanijos karalystės jau buvo paleidusios iš savo silpstančių rankų. Tarp imperinio dydžio ispaniškosios Argentinos ir portugaliskosios Brazilijos La Platos žiotyse atsirado maža, demokratiška santvarka išrutuliojusi Pietų Amerikos Šveicarija. Taip amžininkai vadino Urugvajų dėl išaugusio Montevidejo bankų vaidmens viso kontinento ekonominiame gyvenime.

1927–1929 m. lietuvius į Montevidejo priemiestį atviliojo skerdyklų šaldytuvai. Čia, kaip ir Berise, vietiniams buvo per šalta dirbti tuose XX a. technikos stebukluose, sudariusiuose sąlygas Pietų Amerikos valstybėms ir vers-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

96

XV Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas – Urugvajus 2012 m.

lininkams pradėti masišką skerdienos eksportą į maisto stingančias industrines Vakarų Europos šalis. Šia prasme ir Lietuvos Respublika buvo maisto tiekėja Europos pramoninėms galybėms. O kur dar karo pramonei reikalingos odos ir kitos natūralios žaliavos! Tokios milžiniškos skerdyklos buvo statomos tiesiog uostų prieigose, o šaldyti arba konservuoti gaminiai trumpiausiu ir patogiausiu keliu patekdavo į laivų triumus.

Urugvajaus lietuvių įkurtuvių prisiminimai nepasizymi tipiškais traumų ir alinančio darbo vaizdais. Niekas nepaprastai tokių kraupių darbininkiško gyvenimo vaizdų, tokio gyvatyno, kokius aptinkame Beriso skerdyklų priemiesčio atveju. Tiesa, jokiais rojais vaisiais nebuvo penimi ir Montevidejo uoste išsilaipinę emigrantai. Ne visiems užteko geriau apmokamų darbų tuose pačiuose skerdyklų šaldytuvuose. Daugeliui išikūrimo ir ekonominės krizės metais teko samdytis ir lauko darbininkais, o ten sutaupyti geresniam gyvenimui nebuvo įmanoma.

Bet gana vientisu būriu stoję prie darbo naujose ir moderniose skerdyklose lietuviai darbininkai jau buvo pajėgūs pirkti nedidukus sklypelius ir statyti dar mažesnius namelius, kurie anuomet galėjo priminti Šančių *Krantų* gatveles. Ir ne koks nors moskitų veisimosi pelkynas buvo jiems įperkamas. Sera, kurioje buvo pastatyti trys *frigorikai* – gyvulių skerdyklos, kurioje statėsi lietuvių kolonijos nameliai, buvo išsidėsčiusi žavingose kalvose, nuo kurių atsivėrė Montevidejo užtėkis ir anapus jo išskylantis žavus senamiestis. Buitis nebuvo kaip nors slepianti. Urugvajaus socialiniai kontrastai buvo mažesni negu Argentinoje, juo labiau – Brazilijoje. Tad pirmųjų naujakurių atmintis yra šviesi:

Karui pasibaigus, Urugvajun pradėjo atvykti daugiau žmonių iš Lietuvos. 1928 metais buvo jau kelios dešimtys mūsų, ir tu pačių metų pabaigoje Montevideo mieste buvo surengtas pirmas lietuvių „robaksas“ (šokių vakaras), į kurį atsilankė 7 moterys ir 30 vyrų. Tai buvo, galima sakyti, visi šio miesto lietuviai...²⁹⁹

Dažniausiai nurodoma, kad Urugvajaus lietuvių iki 1931 metų susispietė apie 10 000. Duomenys, kuriuos surinko Lietuvos statistikos departamentas, rodo gerokai mažesnį skaičių: 1926–1930 m. tenai vyko tik 3 667 emig-

rantai (plg. lentelę p. 292). Šis neatitikimas, net nutuokiant, kad didesnis urugvajiečių lietuvių skaičius yra gerokai suapvalintas, rodo, kad ši šalis buvo traukos centras tiems išėiviams, kuriems Brazilijos ir Argentinos sąlygos nebuvo priimtinos. Migravimas tarp šių Pietų Amerikos valstybių buvo gana plačiai pagarsėjęs.

Kita vertus, tai rodo, kad pačios Lietuvos visuomenės akiratyje Urugvajus buvo beveik nepažinta šalis, ją tarsi iš naujo atradavo jau išsilaipinę po Pietų Kryžiumi emigrantai. Bet Lietuvos emigracinė psichozė buvo pasiekusi labai aukštą lygį, tad agentams ir laivybos kompanijoms nebuvo sunku nuvilioti išėivius net į visai nežinomą kraštą. Lietuvos valdžiai susirūpinus savo piliečių likimu po Pietų Kryžiumi ir įkūrus konsulatą Buenos Airėse, Urugvajus diplomatų vaizduotėje buvo it koks prielipas prie Argentinos. Taip jau susiklostys, kad po kelių dešimčių metų, kai nusileisdamos Sovietų Sąjungos reikalavimams okupuotos Lietuvos diplomatus išvarys Brazilijos ir Argentinos vyriausybės, Montevidejas taps paskutiniu egzilinės diplomatijos placdarmu kontinente. Tačiau 1931 m., jau išsilaipinus Urugvajuje naujųjų Seros kolonistų būriui ir emigracijos srautui nutrūkus, jie nebebuvo Lietuvos užsienio reikalų ministerijos akiratyje. Pietų Amerikos kolonijas vizitavęs ministerijos referentas prisipažino:

Baigdamas pranešimą apie Argentinos lietuvius, turiu būtinai paminėti Urugvajaus lietuvių koloniją, kuri pavesta mūsų konsulato B. Airese globai. Deja, laiko stoka ir kitos aplinkybės neleidžia man aplankyti Montevideo lietuvių, nors jie manęs laukė ir buvo paruošę įteikti pono Respublikos Prezidento vardu parašytą

299. Michelonas, Stasius. *Lietuvių išėivija Amerikoje*, p. 465.

Bus daugiau.

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

**DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA**
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Pradėtas sodinti Lietuvos Nepriklausomybės 100-mečio ąžuolynas

Pirmieji naujosios giraitės ąžuolai

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Pirmąjį ąžuolą Lietuvos Nepriklausomybės 100-mečio giraitėje sodina premjeras A. Butkevičius.

Basanavičynė gražiai tvarkoma, čia dirba 9 darbuotojai.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Pradėjusį šeštadienį Lietuvos premjeras Algirdas Butkevičius Vilkaviškio rajone, Ožkabalių kaime esančiame Tautinio atgimimo ąžuolynė šalia Jono Basanavičiaus sodybos pasodino pirmąjį ąžuolą naujajame ąžuolų guote, skirtame Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti. Iš viso gausus būrys talkininkų, tarp kurių buvo daug Kovo 11-osios akto signatarų, pasodino 25 ąžuoliukus, o iš viso jų čia bus lygiai šimtas.

„Šios vietos reikšmė Lietuvai – didžiulė. Čia vaikščiojo svajotojai apie tautinį atgimimą, čia Jonas Basanavičius subrandino Tautos idėją. Atvykdami čia, mes pagerbiame Basanavičių ir tuo pačiu – Lietuvos idėją. Jau mažiau nei ketveri metai lieka iki Lietuvos valstybės atkūrimo 100-ųjų metinių, tad idėja šalia kitų ąžuolyno giraičių pasodinti ir ąžuolus šiai svarbiai sukakčiai paminėti – labai svarbi“, – sakė ministras pirmininkas.

Jis priminė, kad paminklo daktarui J. Basanavičiui Vilniuje nėra, o toks paminklas puošia centrinę Vilkaviškio aikštę. Tuo metu, kai rūpintasi šio paminklo statyba, A. Butkevičius dirbo šiame mieste ir buvo atsakingas už granito akmens paminklui iš Ukrainos parvežimą. Premjeras prisiminė, kad ak-

muo buvo vežamas visą mėnesį. 1989-ųjų balandį, kai Ožkabaliuose buvo pasodintas Lietuvos tautinio atgimimo ąžuolynas, būsimasis premjeras dirbo Vilkaviškyje statybų inspektoriumi ir taip pat buvo vienas iš šios idėjos rėmėjų.

„Labai gerai prisimenu prieš 25-erius metus čia atvažiavusius žemaičius iš Plungės, kurie atvežė ne bet kokius ąžuoliukus, o išaugintus iš seniausio Lietuvoje Stelmuzės ąžuolo. Šiandien ąžuolai jau gero kai paaugę ir visus mus džiugina“, – sakė jis.

Kovo 11-osios signatarų klubo vadovė Birutė Valionytė priminė, kad ąžuolai į Ožkabalius atvežami iš geriausio Lietuvoje Kėdainių medelyno, jų genofondas labai geras, tad medžiai puikiai prigryja, yra stiprūs ir gražūs. Signatarė neabejoja, kad po šimto metų čia bus tikra sakralinė vieta, primenanti apie esminius mūsų tautos pastarųjų metų įvykius.

Nacionalinio atgimimo banga, sukvietusi Lietuvos žmones į didžiulius mitingus, Sąjūdžio gimimas, Nepriklausomybės sugražinimo idėja prieš ketvirtį amžiaus subrandino daug įsimintinų idėjų. Viena jų buvo pasodinti ąžuolyną tautos patriarcho J. Basanavičiaus gimtinėje. 1988 metų rudenį idėja kilo inžinieriui Vitaliui Stepuliui, pedagogui Algimantui Kepežėnui, ekonomistui Vygandui Čaplikui bei dar keliems žmonėms. Tris iš eilės savaitgaliais 1989-ųjų balandžio 1, 8 ir 15 dienomis čia buvo pasodintas 30 hek-

tarų ąžuolynas – apie 8,000 medelių, kuriuos sodino apie 3,500 talkininkų.

Daug jų susirinko čia ir dabar, prisimindami labai šalta, vėjuota, sniego pūga pasitikusį balandį prieš 25-erius metus, kai teko klampoti per didžiulius dumblynus, o nuo kiaurai veriančio vėjo ir šlapdribo slėptis po apdangalais. Tas dienas primena sodyboje eksponuojama garsaus Lietuvos fotografo Zino Kazėno fotografijų paroda. Joje – ryžtu spindintys žmonių veidai, didžiulis entuziazmas ir didelių permainingų laukimas... Iki nepriklausomybės atkūrimo buvo likę mažiau kaip metai.

Pagal architektės Živilės Mačionienės projektą buvo atkurta J. Basanavičiaus sodyba, kuri jau buvo gerokai apgriuvusi. Vienas po kito buvo atkurti ir ūkiniai pastatai, didelis kluonas, kur dabar vyksta įvairūs renginiai, šventės, festivaliai. Sodyboje iš pradžių gyveno jauna šeima, vėliau iš Vilkaviškio savivaldybės globos ji perėjo Marijampolės apskrities administracijai, o nuo 2010 metų Lietuvos tautinio atgimimo ąžuolynas ir J. Basanavičiaus gimtinė yra Lietuvos nacionalinio muziejaus padalinys, kuriam suteiktas kultūros paminklo statusas.

„Tai ypatinga vieta, ir visi tai jaučiame. Lankytė ąžuolus, dažnai atvažiukite čia, pajuskite tą ypatingą ryšį, kuris yra tarp ąžuolo ir žmogaus“, – kvietė nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė.

Šeštadienį pasodinti ąžuolai buvo skirti įvairiems įvykiams ir žmonėms. Šaulių sąjunga naujajame guote pasodino savo organizacijos 95-mečiui skirtą ąžuoliuką, kitas ąžuoliukas buvo skirtas lietuvių grožinės literatūros pradininkui Kristijonui Donelaičiui, kurio 300-ąsias gimimo metines šiemet minime. Dar vienas ąžuoliukas pasodintas Baltijos kelio 25-mečiui, kuris bus minimas šiemet rugpjūtį. ąžuoliuką sodino ir alpinistas, pirmasis įveikęs Everestą Vladas Vitkauskas. Kelios iš Ukrainos atvykusios savanorės pasodino savo ąžuoliuką kruviniems Maidano įvykiams Kijeve atminti.

„Atvažiavome čia, nes norime įamžinti nekaltai Maidano aikštėje žuvusius žmones. Mes juos vadiname 'dangaus šimtaine', nes žuvusiųjų buvo beveik šimtas žmonių. Dabar jų dar daugiau, nes neišgyveno nemažai sunkiai sužeistųjų“, – pasakojo savanorė Olesia Ševčiuk.

Aukščiausioje ąžuolyno vietoje yra Aukuro kal-

Visus sužavėję jaunieji Vilkaviškio šokėjai.

Netekus pedagogės a. a. Aldonos Bikulčienės

Šaltą sausio 18-tą dieną netikėtai užgeso a. a. Aldonos Bikulčienės gyvybė. Per anksti išėjai, nepasakiusi sudiev... Kambaryje ant stalo liko rašytojo Kristijono Donelaičio biografija, paruošta 300 metų paminėjimui tarp Cicero lietuvių (vėliau ją perskaitė marti Roma).

Staigi a. a. Aldonos Bikulčienės mirtis sukrėtė Cicero bažnyčią lankančius lietuvius ir visus ją pažinojusius. Skaudžiai netektis palietė sūnų Giedrių ir žmoną Romą bei anūkus Aurimą ir Julytę.

Velionė Aldona gimė ir augo gražiam Lietuvos kampelyje Utenoje ir nuo mažens pamilo gamtą. Gal jos jautri prigimtis ir atvedė studijuoti lietuvių kalbą ir literatūrą į Šiaulių Pedagoginį institutą. Baigusi institutą, ji ilgus metus dirbo Vilniaus 23-je vidurinėje mokykloje. Dabar Čikagoje gyvenantys jos buvę mokiniai gražiai atsiliepia apie savo buvusią mokytoją.

Atvykusi į Čikagą, su vyru Algirdu augino ir išleido į mokslus vienturtį sūnų Giedrių, kuris baigė St. Xavier universitetą. Velionė Aldona brangino šeimą. Sūnui Giedriui susituokus ir susilaukus vaikų, velionė džiaugėsi anūkais. Sūnus dažnai su šeima aplankydavo mamytę, kad ji nesijaustų vieniša (vyras Algirdas jau senokai miręs).

Su velione Aldona susipažinau buvusioje Dariaus ir Girėno lituanistinėje mokykloje Jaunimo centre Čikagoje. Ji buvo darbšti, kukli, profesionali ir reikli sau ir mokiniams bei paslaugi kolegoms mokytojams. Per dešimtmetį kartu mokytojaujant, suradome daug bendro, nes mums buvo svarbu ne tik mokinius išmokyti lietuvių kalbos, bet ir iškiepyti meilę tėvų ir senelių žemei Lietuvai. Vėliau eilę metų dėstėme Pedagoginiame lituanistikos institute Jaunimo centre. Čia velionė dėstė lietuvių literatūrą.

Nors ir gyvendama toli nuo tėvynės, velionė kiekvieną dieną internete skaitydavo žinias apie Lietuvą. Ji džiaugėsi geromis naujienomis tėvynainių gyvenime ir pergyveno dėl nesėkmių.

Velionė Aldona buvo labai religinga. Ji kiekvieną sekmadienį dalyvaudavo šv. Mišiose Cicero Šv. Antano bažnyčioje. Velionė Aldona aktyviai dalyvavo Cicero paraprijos bendruomenės veikloje, rašė straipsnius į lietuviškus laikraščius. Ji drąsiai reikšdavo savo mintis, ypač diskutuojant religiniais klausimais. Visada prisiminsime velionę kaip ieškojusią tiesos ir artimo meilės tarp tautiečių. Velionės Aldonos Bikulčienės šviesus atminimas išliks ją mylėjusių ir pažinojusių širdyse. Išsėkis ramybėje svetingoje Amerikos žemėje.

Milda Šatienė

Pedagoginio lituanistikos instituto lektorė

nas, tapęs besiformuojančių tradicijų ir atmintinų tautos datų pagerbimo vieta. Iš viso ažuolyne dabar yra per 9,000 medelių. Čia jau peri paukščiai, auga grybai, krenta gilės. 13 giraičių yra skirtos svarbiausioms valstybės istorijos datoms atminti. Tautos atminties giraitėje žaliuoja ažuolai išskirtinėms tautoms asmenybėms – dr. Jonui Basanavičiui, Simonui Daukantui, Antanui Poškai, Vydūnui, Lietuvos Respublikos prezidentams, kitiems žymiesiems žmonėms. Vasario 16-osios Akto signatarų giraitėje ošia ažuoliukai šio akto signatarams atminti.

Represijų aukų giraitė skirta lietuvių tautos žmonėms, patyrusiems represijas ir genocidą, Vilkaviškių giraitė – garbiems šio krašto žmonėms, o Tautos vienybės giraitės ažuolai visiems lietuviams primena, kad stiprybė – vienybėje. Jaunimo giraitė simbolizuoja kartų perimamumą valstybės kūrimo darbuose, valstybinės J. Basanavičiaus premijos laureatų giraitėje kasmet pasodinamas ažuoliukas šios premijos laureatui, apdovanotam už pozityvią kūrybinę ir mokslinę veiklą etninės kultūros baruose pagerbti.

Gražiai auga ir Pasaulio lietuvių giraitė, primenanti, kad apie ketvirtą dalis mūsų tautiečių gyvena svečiose šalyse. Knygnešių giraitės centre yra iš knygnešių tėviškių suvežtų akmenų aukuras, čia auga apie 150 ažuoliukų, iš jų

115 – vardiniai. 1991 metų pavasarį 35 metrų skersmens žiede buvo pasodintas beržynas 1988 spalio 22–23 d. Vykusio Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariams pagerbti.

Mūsų protėviams atminti skirta Baltų giraitė, vienuolika Kovo 11-osios giraitės ažuolų auga apie aukščiausią apylinkėse kalvą, į pietvakarius nuo J. Basanavičiaus gimtosios sodybos. Daug vardinų ažuolų ir Kovo 11-osios akto signatarų giraitėje – čia įamžinti visi signatarai, daugelis jų patys yra pasodinę ažuoliukus. Praėjusį savaitgalį pirmą kartą čia apsilankė signataras, Seimo narys Emanuelis Zingeris, kuris pats pasodino ažuolą. Anksčiau pasodintus ažuoliukus apžiūrėjo signatarai Kazimieras Uoka, Saulius Šaltenis, Nijolė Oželytė, Algirdas Patackas, Rolandas Paulauskas bei kiti.

Po darbų buvo surengtas Vilniaus mokytojų namų liaudies muzikos ansamblio „Kankleliai“, šiomis dienomis mininčio įkūrimo 45-metį ir Vilkaviškio vaikų ir jaunimo centro šokių studijos „Vyželė“ pasirodymas. Skambėjo J. Basanavičiaus užrašytos dainos, jaunieji šokėjai sužavėjo savo entuziazmu. Žmonės dar neskubėjo skirstytis, ragavo dilgėlių sriubos, laukų žolynų arbatos, bendravo ir džiaugėsi ypatinga šios vietos aura bei kasmet vis aukštyn besistiebiančiais ažuolais.

PADĖKA A † A IRENA VOLDEMARAITĖ BUKAVECKIENĖ

Mūsų mylima žmona, mama, močiutė ir teta mirė 2014 m. balandžio 18 d. Palaidota balandžio 23 d. Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Gediminui Keršiui, kuris aukėjo šv. Mišias Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje ir sukalbėjo atsisveikinimo maldas kapinėse. Taip pat dėkojame vargonininkei Giedrei Sokienei, už jautriai sugiedotas giesmes.

Širdingai dėkojame draugams, giminėms, pažįstamiems, bendradarbiams ir mamos buvusiems mokiniams už dalyvavimą atsisveikinime, šv. Mišiose ir palydint į kapines, ir už pareikštas užuojautas mūsų skaudaus liūdesio valandose. Dėkojame už maldas, užprašytas šv. Mišias, aukas „Vaiko Vartai ir mokslą“ organizacijai ir šeimai.

Esame dėkingi laidojimo namų direktoriui Don Petkus už rūpestingą patarnavimą.

Liūdinti šeima

A † A GYČIUI MILDAŽIUI

po sunkios ligos išėjus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame JONĄ ir ROMĄ MILDAŽIUS, seserį AUŠRĄ su šeima bei kitus gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Dalia Augūnienė

Rožė ir Vladas Bariai

Liucija Beržinskienė

Ona Baranauskienė

Inga ir Laimis Baniotai

Birutė Čiurienė

Eglė ir Vytas Dudėnai

Silvija ir Vytas Daugirdai

Anelė Kazlauskaitė

Jūratė Miklienė

Vita ir Vidmantas Matusaičiai

Bronė ir Vytas Pauliai

Gražina ir Jonas Stankūnai

Alicija Solienė

Aldona Vilčinskaitė

Angelė Zarr

Rimgailė Zotovienė

Palm Beach, Florida

Mano mielam draugui

A † A ADOLFUI RUIBIUI

mirus, jo žmonai dr. ALICIJAI RUIBIENEI ir jos šeimai siunčiame gilią užuojautą ir liūdime kartu su jumis.

Jarų šeima

Regina Juškaitė-Švobienė, gyvenanti **Madison Heights, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Labai ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

John Radas, gyvenantis **Livonia, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Balandžio 29 d. 6:30 val. v. Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke, (420 5th Avenue, New York, NY 10018) vyks JAV LB New Yorke apygardos organizuojamas susitikimas-diskusija apie LR prezidento rinkimus. Apie dalyvavimą prašome pranešti iš anksto el. paštu info@nylithuanian.org.

■ Gegužės 10 d. 4 val. p. p. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose, 307 W. 30th Street, New York, NY 10001, vyks metinis JAV LB New Yorke apygardos metinis suvažiavimas. Būtume dėkingi, jei apie dalyvavimą iš anksto praneštumėte el. paštu info@nylithuanian.org.

„Genys“ kviečia vaikus ir ieško mokytojų

Lietuviška mokykla „Genys“ jau pradeda registruoti vaikus, norinčius mokytis 2014–15 mokslo metais. Mokyklos adresas: **2390 Bush Street, San Francisco.**

Mokymosi laikas:

rugsėjis–gegužė, šeštadieniais nuo 9:30 val. r.iki 1:30 val. p. p.;
4–5 metų vaikams kas antrą šeštadienį nuo 9:30 val. r. iki 1 val. p.p.
Amžius: nuo 4 metų. Prašome registruotis iki **gegužės 30 d.**

„Genys“ taip pat ieško mokytojų, norinčių dirbti mokykloje nuo 2014 metų rudens kiekvieną arba kas antrą šeštadienį. Visais klausimais kreipkitės į Virgiliją Tali: virgilijatali@msn.com.

Gegužės 2 - 4 dienomis prelatas Edmundas Putrimas kviečia į Penktą JAV lietuvių katalikų

SIELOVADOS KONFERENCIJĄ

“Tikėjimas - šeimos gyvastis”

Gegužės 2 d. 7 val. vak.
Pacek šeima ves giesmių, skaitinių ir maldų vakarą.
Pal. Jurgio Matulaičio misijoje
14911 127th Street, Lemont, IL

Gegužės 3 d. nuo 9 val. r. iki 4:30 val. p. p.
Konferencija
Ateitininkų namuose
1380 Castlewood Drive, Lemont, IL
Konferencijoje - paskaitos, pranešimai, diskusijos,
pasidalinimai patirtimi.
Pagrindinė paskaitininkė - Dr. Aldona Lingertaitienė.
7:00 val. vak. Žaidimų vakaras šeimoms.

Gegužės 4 d. 9 val. r. ir 11 val. r. šv. Mišios
Pal. Jurgio Matulaičio misijoje

Prašome užsiregistruoti
630 257-5613 arba matulaitismission@gmail.com

Lietuvos ledo ritulininkams – bronzos medaliai.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

Lietuvos ledo ritulininkams – bronzos medaliai

Vilniuje, „Siemens“ arenoje surengtame pasaulio ledo ritulio čempionato I diviziono B grupės turnyre (trečiajame pagal pajėgumą) Lietuvos rinktinė pelnė bronzos medalius.

Paskutinėse turnyro rungtynėse, kuriose buvo kovojama dėl sidabro medalių, lietuviai šeštadienį 2:3 (0:0, 1:2, 1:1) nusileido kroatams.

Kroatijos ledo ritulininkai antrajame kėlinyje du kartus pasinaudojo kiekybine persvara: 31-ąją min. jie išsiveržė į priekį 1:0, o 33-ąją min. įmušė dar vieną įvartį. 34-ąją min. rezultatai sušvelnino Edgaras Rybakovas, o 44-ąją min. po Dariaus Pliskauskio įvarčio rezultatas tapo lygus 2:2. Pergalingą įvartį Kroatijos rinktinėi 54-ąją min. pelnė Borna Renduličius.

Kitose rungtynėse šeštadienį Olandijos rinktinė 9:1 (3:0, 2:0, 4:1) įveikė Rumunijos ekipą, o aukso medalius anksčiau laiko iškovojo Lenkijos komanda 2:4 (0:0, 1:2, 1:2) nusileido Didžiosios Britanijos ledo ritulininkams.

Lenkai per 5 rungtynes surinko 12, kroatai – 11, lietuviai ir britai – po 9, olandai – 3, o rumunai – 1 tašką.

Lenkijos rinktinė iškopė į I diviziono A grupę, o paskutinė likusi Rumunijos komanda iškrito į II diviziono A grupę.

Geriausiu Lietuvos rinktinės žaidėju išrinktas vartininkas Mantas Armalis.

Geriausiu turnyro vartininku paskelbtas lenkas Przemyslaw Odobny, gynėju – kroatas Alan Letang, o puolėju – lietuvis Dainius Zubrus, kuris tapo rezultatyviausiu pirmenybių žaidėju. NHL klubo „New Jersey Devils“ puolėjas Vilniuje įmušė du įvarčius ir atliko septynis rezultatyvius perdavimus.

ELTA info

Geriausiu turnyro puolėju paskelbtas lietuvis Dainius Zubrus (k).

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**
Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS
SMILGA 2819 83rd St. Danen, IL 60561 Tel: 630-427-0929
EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGAIKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAJKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

TIK \$35
pirmiems metams

Naujas mėnesinis laikraštis skaitantiems angliškai

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org